

10.6.2015

SMDno/2015/769
SMDno/2015/770

Valtiovarainministeriö

VM/1065/02.02.01.00/2015
VM/1066/02.02.00.00/2015

JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMAN SEKÄ VUODEN 2016 TALOUSARVIOESITYKSEN VALMISTELU

Sisäministeriö toimittaa ohessa ehdotuksensa julkisen talouden suunnitelmaksi sekä vuoden 2016 talousarvioesitykseksi. Ehdotuksissa on huomioitu hallitusohjelman mukaisesti lisäys sisäisen turvallisuuden määrärahoihin (SM:n pääluokkaan 31 milj. euroa vuosittain) sekä toimintamenoihin osoitetut lisäsäästöt valtiovarainministeriön esitysten mukaisesti. Ehdotuksiin on sisällytetty myös harmaan talouden torjuntaan liittyvä 6,4 milj. euron määrärahaesitys poliisin toimintamomentille 26.10.01. Harmaan talouden torjuntaohjelma on tuottanut poliisin osalta hyviä tuloksia.

Ehdotukset julkisen talouden suunnitelmaksi sekä vuoden 2016 talousarvioesitykseksi on tallennettu Buketti-järjestelmään.

Sisäministeriö ymmärtää valtion talouden sopeuttamiseen ja säästöihin liittyvät tarpeet. Sisäministeriön hallinnonalan virastot jatkavat edelleen toimintansa kehittämistä ja erityisesti poliisi selvittää vielä tarkemmin mahdollisuudet maksullisen toiminnan tuottojen lisäämiseksi, jotta toimintojen sopeuttamistarve sisäasiainhallinnossa jäisi mahdollisimman pieneksi. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan kyetä kompensoimaan kokonaan määrärahojen alenemaa, minkä seurauksena sisäisen turvallisuuden taso uhkaa heiketä kehyskauden loppua kohti ilman korjaavia toimenpiteitä.

Edellä olevaan perustuen sisäministeriö käynnistää välittömästi hallitusohjelmassa mainitun sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelun siten, että valmistelun tuloksia voidaan käyttää jo keväällä 2016 vuosia 2017 - 2020 koskevassa julkisen talouden suunnitelman valmistelussa. Sisäministeriö toimittaa jo tässä vaiheessa valtiovarainministeriön käyttöön liitteenä olevan listauksen SM:n hallinnonalan menopaineista, joita käsitellään ja perustellaan tarkemmin myöhemmin annettavassa selonteossa.

Hallitusohjelman mukaisilla määrärahapäätöksillä sisäisen turvallisuuden taso voidaan vielä vuonna 2016 pitää pääosin tämän vuoden tasolla.

Liitteenä olevassa ns. asiamuutoslomakkeessa on esitetty kolmen ICT-hankkeen (Erica, Vitja ja Supon tietojärjestelmä) rahoitustarpeet, joista sisäministeriö on valmis tekemään valtiovarainministeriön kanssa ns. yhteistoimintasopimuksen, jolloin hankkeet voitaisiin rahoittaa VM:n pääluokassa olevalla määrärahalla.

Asiamuutoslomakkeella on esitetty myös Maahanmuuttoviraston toimintamenoja koskeva lisämäärärahatarve, jota sisäministeriö pitää välttämättömänä, jotta turvapaikkahakemukset voidaan käsitellä edelleen nopeasti ja tehokkaasti erityisesti ottaen huo-

mioon huomattavasti kasvanut ja edelleen kasvussa oleva hakijamäärä. Jos turva-
paikkahakemusten käsittely ruuhkautuu, aiheuttaa se nyt esitettyyn lisämäärärahaan
verrattuna moninkertaiset menot vastaanotto toiminnan menoissa.

Sisäministeri

Petteri Orpo

Kansliapäällikkö

Päivi Nerg

Liitteet

Momenttikohtaiset ehdotukset
Perustelumuiiot
Asiamuutoslomakkeet

Tiedoksi

Erityisavustajat Kortelainen ja Valkonen
Osastot ja erillisyyksiköt
Tuse-ryhmän jäsenet

Päälukka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka tehtävänä on vastata:

— yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, poliisihallinnosta, yksityisestä turvallisuusalasta, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ohjaamisesta, rajaturvallisuudesta ja meripelastustoiminnasta, siviilikriisinhallinnan koulutuksesta ja kotimaan valmiuksista sekä aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin

— Suomen kansalaisuutta, maahanmuuttoa, paluumuuttoa ja kansainvälistä suojelua koskevista asioista.

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi on maailman turvallisin maa asua, yrittää ja tehdä työtä.

Tavoitteen saavuttamiseksi toiminnassa ovat painopistealueina:

— Sisäisen turvallisuuden strategisista ydintehtävistä huolehtiminen ja keskeiset kansalaisille tarjottavat palvelut;

— Kansainvälinen toiminta sekä

— Digitalisaatio ja kyber-tulevaisuus.

— Lisäksi pyritään toimintaa tehostamalla ja rakenteita uudistamalla varmistamaan toimintakyvyn turvaaminen ydintehtävissä.

Toimintaympäristön kuvaus

Sisäisen turvallisuuden ylläpito ja hallitun maahanmuuton edistäminen ovat valtion perustehtäviä, joihin kohdistuu kasvavia vaatimuksia niin koko yhteiskunnan kuin hallinnonalan eri toimijoiden taholta. Maamme hyvän turvallisuustason säilyttäminen edellyttää yhtä lailla yhteiskuntapoliittisia toimia kuin muutoksia yksilöiden ja organisaatioiden toimintatavoissa. Julkisten turvallisuuspalveluiden vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeistä on huomion kiinnittäminen eri tahojen yhteistyömahdollisuuksiin ja toimintatapojen uudistamiseen. Uudistuminen ja luovuus ovat tulevaisuuden keskeisimpiä muutostekijöitä.

Väestörakenteemme voimakkaasta muutoksesta huolimatta Suomen oletetaan pysyvän myös lähitulevaisuudessa rauhallisena kansalaisyhteiskuntana, jossa kunnioitetaan oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan perinnettä ja ymmärretään julkisten palvelujen merkitys hyvinvointivaltion turvaamisessa. Sosiaalisen rakenteen polarisaatio on kiistämätön tosiasia ja tässä suhteessa ihmisten yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistaminen on keskeistä pyrittäessä estämään köyhyyden ja huono-osaisuuden kasautumista. Ihmisten asenteisiin, arvoihin ja käyttäytymiseen vaikuttaminen on keskeinen keino turvallisen yhteiskunnan arvopohjan vahvistamisessa.

Kansainvälistyminen, teknologinen kehitys ja ympäristötietoisuuden sekä toisaalta riskitietoisuuden lisääntyminen saattavat muuttaa sisäisen turvallisuuden tehtäväkenttää jo lähitulevaisuudessa. Keskeisenä haasteena on poliittisen, taloudellisen, teknologisen, sosiaalisen ja ekologisen kehityksen ennakoiminen sekä nopean ja joustavan muutoksiin reagoinnin varmistaminen. Myös kansainvälistyminen on tuonut mukanaan joukon ulkoisia tekijöitä, joiden huomioiminen on välttämätöntä. Globaalit haasteet korostavat yhteistyön merkitystä niin ympäristöuhkien, kansainvälisen rikollisuuden kuin terrorisminkin laajenemisen torjumisessa. Teknisten järjestelmien systeemiset riskit ovat merkittävä uhka yhteiskunnalle ja sisäiselle turvallisuudelle.

Euroopan unionin merkitys kaikilla yhteiskunnan sektoreilla on huomattava. Julkisen talouden sopeuttamistoimet pyritään sisäministeriön hallinnonalalla toteuttamaan siten, että hallinnonalan viranomaisten toimintakyky tärkeimmissä tehtävissä kyetään pääosin turvaamaan.

Maahanmuuton avulla voidaan ehkäistä mahdollista tulevaa työvoiman niukkuutta ja vahvistaa myös osaamis pohjaa, jota väestön ikääntyminen maan eri alueilla voisi muuten kaventaa. Monilla toimialoilla maahanmuutolla on jo huomattava merkitys työvoiman saatavuuden kannalta.

Hallinnonala ovat hyvin työvoimavaltainen. Se on myös kriittisen riippuvainen toimivista ICT- ja valvontajärjestelmistä sekä asiakaspalvelutiloista ja toimintakykyisestä kalustosta. Toimintaympäristön ulkoiset muutokset, kuten kansainvälistyminen ja monikulttuuristuminen, yhä monimutkaistuvampi oikeudellinen sääntely, EU-oikeuden merkityksen lisääntyminen, erityisalojen syvällistä asiantuntemusta vaativien asioiden lisääntyminen sekä henkilöstön voimakas eläköityminen asettavat kireän taloustilanteen ohella suuria haasteita toiminnalle.

Taloustilanteesta johtuen hallinnonalalla tarvitaan merkittävää toiminnan tehostamista ja rakenteellisia uudistuksia, jotta sisäinen turvallisuus voidaan säilyttää. Yhtäältä toimintaympäristön muutokset luovat uusia mahdollisuuksia kehittää toimintaa ja parantaa palvelutasoa ja laatua, toisaalta niukenevat julkisen talouden rahoitusmahdollisuudet asettavat reunaehdot kaikelle toiminnan kehittämiseksi.

Suurten ikäluokkien poistuminen työelämästä vaikuttaa myös sisäasiainhallinnon toimintaan. Käytettävissä olevan työvoiman supistuminen edellyttää toimintojen tehostamista ja rationalisointia sekä työn tuottavuuden parantamista. Työelämän uudistaminen ja innovatiivisen julkisen hallinnon kehittäminen ovat keskeisiä muutostekijöitä myös sisäministeriön hallinnonalalla.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Valtioneuvosto asettaa sisäministeriön hallinnonalalle seuraavia yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita vuodelle 2016:

- Sisäisen turvallisuuden palvelut sekä viranomaisten toimintakyky turvataan koko maassa.
- Sisäisen turvallisuuden palvelutasoa parannetaan digitalisaation ja uusien teknologioiden avulla. Uudistuksia tehdään asiakaslähtöisesti ja alueellista yhdenvertaisuutta edistäen.
- Häätötilanteissa avun saaminen nopeasti edellyttää hätäkeskuksen tehokkaan toiminnan lisäksi turvallisuustoiminnan painopisteen siirtämistä edelleen kiinteistä toimipisteistä liikkuviin yksiköihin.
- Rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden resursseja tarkistetaan ja uudelleenkohdennetaan huomioiden uudentyyppiset uhkakuvat ja jännittänyt turvallisuuspoliittinen tilanne.
- Löydetään yhteiset keinot terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hybridiuhkien torjumiseksi.
- Maahanmuutto on hallittua. Viranomaisprosesseja turvapaikkahakemusten käsittelyssä nopeutetaan, päätökset palauttamisineen tehdään viipymättä ja väärinkäytöksiä torjutaan.

Poliisitoimi

Poliisitoimen osalta painotetaan rikosten, järjestyshäiriöiden ja onnettomuuksien ennaltaehkäisemistä ja vähentämistä, järjestäytyneen ja talousrikollisuuden sekä harmaan talouden torjuntaa sekä poliisin toimintavalmiuden, palvelukyvyyn ja näkyvyyden turvaamista. Lisäksi poliisitoimi edistää osaltaan myönteistä turvallisuusajattelua sekä kansalaisten turvallista elinympäristöä. Torjutaan sellaiset hankkeet ja rikokset, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta.

Kehityskuvaaja

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	474 532	475 000	475 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ¹⁾	97,5	85	84
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ²⁾	175,3	170	170
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4 ³⁾	3,3	-	3,3
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4 ⁴⁾	3,0	-	2,9
Terroritekojen määrä, kpl	0	0	0
Kansalaisten luottamus Suojelupoliisiin, %	80	85	85
Suojelupoliisin toiminnan onnistuminen, %	69	80	80

¹⁾ Katuturvallisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumuksien lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatua summalukua suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

²⁾ Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

³⁾ Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri 2012 ja 2014. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

⁴⁾ Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri 2012 ja 2014. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina on ylläpitää rajaturvallisuutta, varmistaa sujuva rajaliikenne, tuoda viranomaisapua rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille, lisätä merellistä turvallisuutta ja osallistua sotilaalliseen maanpuolustukseen. Nämä vaikuttavuustavoitteet tuotetaan kustannustehokkaasti maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin luonnonoloissa myös yhteiskunnan kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Tunnusluku/mittari	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	109	103	106
Vaikuttavuus (ind)	99	95	94
— Rajaturvallisuuden ylläpitäminen (1—5)	4,1	3,9	3,9
— Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen (1—5)	4,8	4,8	4,8
— Merellisen turvallisuuden lisääminen (1—5)	4,5	4,0	4,0
— Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen (1—5)	3,8	3,9	3,9
— Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille (1—5)	3,8	3,4	3,4
Kustannusvaikuttavuus (ind)	119	111	118

Pelastustoimi

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja niistä aiheutuvia henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa kiireellistä ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Tunnusluku	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tulipalojen määrä, enintään (pl. metsä- ja maastopalot) (kpl)	10 514	11 000	11 000
— josta rakennuspalojen määrä, enintään (kpl) ¹⁾	5 956	5 400	5 400
Palokuolemien määrä, 5 vuoden keskiarvo, enintään (hlö)	75	72	69
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toiminta- valmuisaika, enintään	9:36	9:31	9:20
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä ²⁾	98	-	-

¹⁾ Sisältää rakennuspalovaarat.

²⁾ Lähde: TNS Gallup-tutkimus, joka toteutetaan joka kolmas vuosi.

Hätäkeskustoiminta

Hätäkeskustoiminnan keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on edistää osaltaan väestön turvallisuutta. Järjestelmää kehitetään käyttöönottamalla viranomaisten yhteinen hätäkeskustietojärjestelmä kaikissa hätäkeskuk-
sissa maaliskuun 2017 loppuun mennessä.

Tunnusluku	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Hätäkeskus vastaa hätäpuheluun nopeasti			
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (x %:ssa hätäpuheluista)	92	90	85
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitok- sen palveluihin			
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuotta- miin palveluihin (asteikolla 1—5), vähintään	4,42	-	4,0
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus			
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus (käyttöaste), (%)	100	100	100

Maahanmuutto

Maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua. Viranomaisprosesseja turvapaikkahakemusten käsittelyssä nopeutetaan, päätökset palauttamisineen tehdään viipymättä ja väärinkäytöksiä torjutaan. Törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten ulkomaalaisten maasta poistamista nopeutetaan. Edistämme Suomen työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edis-
tävää työperusteista maahanmuuttoa. Perheenyhdistämisen kriteereitä tarkennetaan EU:n perheen yhdistämisdirektiiv-
in mukaisesti. Kiintiöpakolaisten määrä pidetään ainakin viime vuosien tasolla ja tällä osallistumme kansainväliseen
taakanjakoon. Varmistamme kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden nopean kuntaan
siirtymisen yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Tunnusluku	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Käsittelyaika keskimäärin (vrk)			
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	86	65	65
— oleskelulupa, opiskelija	21	30	30
Kansainvälinen suojelu, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksen- hakua			

Tunnusluku	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
— turvapaikkahakemukset	170	180	140
Kansalaisuushakemukset, kokonaiskäsittelyaika — kansalaisuushakemukset	224	244	238
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%) ¹⁾	> 95	> 95	> 95
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, keski- määrin enintään kk ²⁾	1,5	2,0	2,0

¹⁾ Tavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä. Niitä päätöksiä, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan olosuhteiden perusteella, ei oteta tässä huomioon.

²⁾ Oleskeluluvan myöntämisen tiedoksisaannista kuntaan muuttoon kuluva aika.

Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Sisäministeriö	256	210	203
Hallinnon tietotekniikkakeskus	411	420	375
Poliisitoimi	10 078	10 173	10 116
Rajavartiolaitos	2 685	2 711	2 705
Pelastusopisto (ml. CMC)	129	141	118
Hätäkeskuslaitos	664	627	590
Maahanmuuttovirasto	293	289	286
Valtion vastaanottokeskukset	90	120	120
Yhteensä	14 606	14 691	14 513

Tasa-arvovaikutukset

Henkilöstön yhdenvertainen kohtelu on osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja liittyy kaikkeen työnantajatoimintaan. Sisäministeriön hallinnonalalla noudatetaan hallituksen tasa-arvo-ohjelmaa ja sisäasiainhallinnon yleisiä linjauksia yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa. Seurantaa koordinoi sisäministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä.

Ministeriössä sukupuolinäkökulma otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa edistetään tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luodaan ja vakiinnutetaan sellaiset toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Ministeriö tulee päivittämään vuoden 2015 aikana sekä yhdenvertaisuus- että tasa-arvosuunnitelmat vastaamaan uutta yhdenvertaisuuslakia ja muuttunutta tasa-arvolakia.

Hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIKissa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2014–2016. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa arvioidaan vuosittain ja henkilöstön tasa-arvoista kohtelua seurataan säännöllisiin kyselyihin sekä tilastoaineistoihin pohjautuen.

Poliisihallinnossa sukupuolten välistä tasa-arvoa pyritään edistämään tulosoikeuden sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien avulla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan uuden yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain muutosten vuoksi vuonna 2015. Vuonna 2014 toteutettiin poliisin hallintorakenteen uudistaminen, joka on poliisihallinnon olennaisin vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimenpide. PORA III -hankkeen tavoitteena on ollut ensisijaisesti säilyttää poliisi-toiminnan nykyinen hyvä taso. Tavoitteiden mukaisesti poliisin operatiivisen toi-

minnan htv-vähennykset ovat olleet mahdollisimman pieniä, mutta tuki-toimintojen tulosalueelle sen sijaan on kohdistettu hankkeelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman laajat vähennystavoitteet. Naiset työskentelevät poliisihallinnossa pääosin toimisto- ja lupahallinnon tehtävissä ja naisten osuus poliisimiehistä on verrattain pieni. Tuki- ja hallintotehtäviin kohdistuvat vähennysvelvoitteet näin ollen ovat kohdistuneet naisvaltaisiin henkilöstöryhmiin, vaikkakin muussa kuin poliisihenkilöstössä on tapahtunut vähenemää myös miesten henkilötövuosimäärissä.

Rajavartiolaitoksen toiminnan lähtökohtana on jokaisen ihmisen tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu, niin viranomaisena kuin työnantajana. Yhdenvertaisuuden toteutuminen liittyy erityisesti rajanylitysliikenteessä kohdattavien ihmisten kohteluun. Rajavartiomiesten koulutuksessa eri etnistä alkuperää olevien ja eri kulttuureista tulevien henkilöiden kohtaamiseen yhdenvertaisina kiinnitetään erityistä huomiota. Rajavartiolaitoksen henkilöstöstä 86 % työskentelee sotilasviroissa ja naisten osuus sotilasviroissa on 4 % (vuonna 2014). Naisten määrää pyritään edelleen lisäämään erityisesti rajavartijarekrytoinnissa positiivisen erityiskohtelun keinoin. Rajavartiolaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään vuoden 2015 aikana ottaen huomioon vuoden alussa voimaan tulleet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön muutokset. Toimenpiteitä ruotsin- ja saamenkielisten palveluiden parantamiseksi jatketaan.

Pelastusopistolla on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sekä oppilaitoksen toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma, jossa pääpainopistealueena on opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun liittyvät asiat. Molempia suunnitelmia päivitetään ja ajantasaistetaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus otetaan huomioon kaikessa toiminnassa ja aiheesta järjestetään tiedotus- ja koulutustilaisuuksia sekä henkilöstölle että opiskelijoille. Opiskelijoiden osalta yhteistyötä tehdään oppilasyhdistyksen kanssa.

Hätäkeskuslaitoksessa on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2014–2015. Suunnitelma päivitetään syksyllä 2015. Operatiivisessa koulutuksessa sekä rekrytoinnissa toimitaan sukupuolineutraalisti ja henkilöstön sukupuolijakaumaa seurataan. Tällä hetkellä operatiivisiin tehtäviin hakeutuu enemmän naisia kuin miehiä. Kokonaishenkilöstömäärästä naisia on lähes kaksi kolmasosaa. Hätäkeskuslaitoksen henkilöstölle tehdään vuosittain henkilöstökysely, jonka sisältää tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen liittyviä kysymyksiä. Havaittuihin ongelmakohtiin puututaan ja ryhdytään toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi.

Maahanmuuttovirastossa ja kaikissa vastaanottokeskuksissa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Maahanmuuttoviraston suunnitelma päivitetään joka kolmas vuosi laajemmin. Vastaanottokeskuksien suunnitelmat tarkistetaan vuosittain. Turvapaikanhakijat tilastoidaan sukupuolen perusteella. Vuosittain turvapaikanhakijoista miehiä on noin 70 %. Vastaanoton kustannukset hakijoiden sukupuolijakaumasta johtuen kohdentuvat enemmän miehiin kuin naisiin. Vastaanottokeskukset ovat kuitenkin pyrkineet toiminnassaan kuitenkin ottamaan huomioon tasa-arvon myös turvapaikanhakijoiden kohtelussa sekä naisten ja lasten aseman mahdollisena haavoittuvassa asemassa olevana ryhmänä.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2014—2016

	v. 2014 tilinpäätös 1000 €	v. 2015 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2016 esitys 1000 €	Muutos 2015—2016 1000 € %	
01. Hallinto	138 577	99 772	102 511	2 739	3
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 774	16 409	14 797	-1 612	-10
03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21	22	22	—	0
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	12 890	8 917	8 917	—	0

	v. 2014 tilinpäätös 1000 €	v. 2015 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2016 esitys 1000 €	Muutos 2015—2016	
				1000 €	%
(22.) EU:n osuus yhteisvastuun ja maa- hanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	21 500	4 603	—	-4 603	-100
23. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)	1 439	1 739	1 439	-300	-17
24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	10 480	6 288	13 080	6 792	108
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	69 716	60 529	63 019	2 490	4
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	—	248	220	-28	-11
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	757	1 017	1 017	—	0
10. Poliisitoimi	742 041	741 980	745 082	3 102	0
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	731 422	734 180	714 033	-20 147	-3
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	—	19 249	19 249	0
20. Maasta poistamis- ja noutokuljeksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	3 619	3 800	3 800	—	0
21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	7 000	4 000	8 000	4 000	100
20. Rajavartiolaitos	230 689	242 123	245 953	3 830	2
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	229 939	229 813	231 243	1 430	1
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)	750	12 310	14 710	2 400	19
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	96 570	80 494	72 406	-8 088	-10
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 362	14 398	12 756	-1 642	-11
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	70 157	55 590	49 144	-6 446	-12
20. Erityismenot (arviomääräraha)	1 951	2 406	2 406	—	0
43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	8 100	8 100	8 100	—	0
40. Maahanmuutto	81 278	61 667	77 129	15 462	25
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 809	26 355	25 317	-1 038	-4
20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	567	876	876	—	0

	v. 2014 tilinpäätös 1000 €	v. 2015 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2016 esitys 1000 €	Muutos 2015—2016	
				1000 €	%
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	43 984	25 852	40 852	15 000	58
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	9 918	8 584	10 084	1 500	17
Yhteensä	1 289 155	1 226 036	1 243 081	17 045	1
Henkilöstön kokonaismäärä	14 606	14 691	14 187		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäministeriö

Sisäministeriö toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti poliisitoimen, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Hätäkeskuslaitoksen sekä maahanmuuttohallinnon strategisia tavoitelinjauksia ja toiminnallisia tulostavoitteita, jotka on tarkemmin kerrottu pääluokan eri lukujen perusteluissa.

Hallinnonalan tietohallinto

Sisäministeriön tietohallinto vastaa ministeriön ja hallinnonalan yhteisen tietohallinnon kehittämisestä, strategisesta ohjauksesta, valvonnasta ja tietoturvallisuudesta. Sen tulosohjaukseen kuuluva Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK) hankkii, kehittää ja ylläpitää hallinnonalan strategisena palvelukeskuksena hallinnonalan virastojen ja laitosten korkean käytettävyyden ja turvallisuuden tieto- ja viestintätekniiset palvelut.

EU:n rahastot

Sisäministeriö vastaa Euroopan unionin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007 kansallisesta hallinnoinnista. Vuoden 2016 aikana yleisohjelmaa toimenpanevista rahastoista rahoitettavien hankkeiden toimeenpano on päättynyt ja viimeiset vuosiohjelmat raportoidaan.

Rahoitusohjelmakaudelle 2014-2020 on perustettu EU:n sisäasioiden alalle kaksi uutta rahastoa: Sisäisen turvallisuuden rahasto ja Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto. Sisäisen turvallisuuden rahasto jakautuu kahteen rahoitusvälineeseen: ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskeva rahoitusväline ja poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskeva rahoitusväline. Sisäisen turvallisuuden rahastosta voidaan rahoittaa hankkeita tai toimia, joilla tuetaan yhteistä viisumipolitiikkaa ja rajavalvontaa, tuetaan jäsenvaltion valmiuksia poliisiyhteistyön, rikollisuuden torjunnan ja ehkäisemisen sekä kriisinhallinnan alueilla EU:n sisäisen turvallisuuden strategian mukaisesti. Tuen tavoitteena on jäsenvaltioiden toimintakyvyn vahvistaminen, todistajien ja rikosten uhrien suojele- ja tukitoimien kehittäminen, yhteistyön ja koordinaation edistäminen tiedonvaihdon osalta, eurooppalaisen lainvalvontaviranomaiskulttuurin edistäminen koulutuksen kautta, riskien ja uhkien perusteellisen kartoittamisen vahvistaminen jäsenvaltioissa, tehokkaampi koordinaatio EU- ja kansallisella tasolla kriisien osalta ja jäsenvaltioiden kriittisten infrastruktuurierojen suojelukapasiteetin vahvistaminen kaikilla aloilla. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta voidaan tukea toimia, jotka vahvistavat ja kehittävät yhteistä turvapaikkajärjestelmää, tukevat laillista maahanmuuttoa ja edistävät kokoutumista, kehittävät palauttamisstrategioita ja lisäävät jäsenvaltioiden yhteisvastuuta ja vastuunjakoa. Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta hallinnoinnista.

Siviilikriisinhallinta

Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia kehitetään ja ylläpidetään, jotta lähetettävien asiantuntijoiden osallistumistaso ja asiantuntemus vastaavat Suomen prioriteetteja. Siviilikriisinhallintatoiminnoissa edistetään kokonaisvaltaisuutta yh-

teistyöllä sotilaallisten ja siviilivoimavarojen käytössä. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä kanssakäymistä ja tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta.

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 797 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n Progress-ohjelman kansallisen syrjinnän vastaisen hankkeen sekä maahanmuuton kehittämisestä aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2016:

Tuotokset ja laadunhallinta

— Toteutetaan hallitusohjelmaa ja sisäisen turvallisuuden strategiaa.

— Ministeriön toimialan ohjaus edistää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista.

— Toimitaan hallinnonalan osalta sekä muiden ministeriöiden kanssa yhteistyössä hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi sellaisten toimintasektoreiden osalta, joiden voidaan katsoa kuuluvan ensisijaisesti sisäministeriön vastualueelle.

— Ministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan ja talouden suunnittelu sekä seuranta on systemaattista ja kokonaisvaltaista.

— Ministeriön lainsäädäntötyö täyttää valtioneuvoston asettamat laatuvaatimukset. Vahvistetaan suunnitelmallisuutta, yhteistyötä ja osaamista lainsäädännön valmistelussa.

Toiminnallinen tehokkuus

— Luodaan edellytyksiä ministeriön vaikuttavuuden ja tuottavuuden paranemiselle. Toteutetaan ministeriön hallinnonalan vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman mukaisia hankkeita.

Henkisten voimavarojen kehittäminen

	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet	240	210	203
Sairauspoissaolot (pv/htv)	7,5	7,5	7,5
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,7	3,8	3,8

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	22 274	16 909	14 997
Bruttotulot	920	500	200
Nettomenot	22 574	16 409	14 797

Siirtyvät erät

	2014 toteuma	2015 varsinainen talousar- vio	2016 esitys
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 941		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 077		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pohan vuokramenojen korjaus			-355
Siirto mom. 28.20.01, vahingonkorvaustoiminnan keskittäminen			8
Siirto momentille 23.01.01			-75
Siirto momentille 23.01.01, Kirkkokatu 12:n peruskorjaus			-250
Siirto momentille 23.01.01 (VNHY)			-894
Siirto momentilta 26.10.01 (2 htv)			175
Siirto momentilta 26.30.01 (1 htv)			65
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-8
Palkkaliukumasäästö			-110
Palkkausten tarkistukset			40
Toimintamenojen tuottavuussäästö			-108
Toimintameno säästö (HO 2015)			-100
Yhteensä			-1 612

2016 talousarvio	14 797 000
2015 I lisätalousarvio	-295 000
2015 talousarvio	16 409 000
2014 tilinpäätös	21 774 000

03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 000 euroa.

Selvitysosa: Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK) tuottaa valtioneuvostolle ja turvallisuusviranomaisille korkean käytettävyyden ja turvallisuuden tieto- ja viestintätekniisiä (ICT) palveluja sekä niihin liittyviä integraatiopalveluja.

HALTIK:n palvelutoiminnan tulot ja menot on nettobudjetoitu tälle momentille. Momentille kertyvillä palvelu- ja asiantuntijatuloilla rahoitetaan toiminnasta aiheutuvat menot.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

HALTIK:n keskeisin tavoite on palvelutuotannon turvaaminen asiakastarpeiden ja laatuvaatimusten mukaisesti. Turvallisuusverkon käyttäjillä on merkittäviä tietohallintohankkeita ja järjestelmien kokonaisuudistuksia, joiden onnistuminen on kriittisten järjestelmien ylläpidon ohella koko kehyskauden tärkeimpiä tavoitteita.

Palvelukohtaiset tavoitteet:

— Tietoliikennepalvelu tuottaa muiden palveluiden käytön edellyttämät tietoliikenneyhteydet ja palvelut. Tietoliikenteen palvelutaso säilytetään korkealla tasolla ja poikkeamatilanteiden lukumäärää kyetään pienentämään

— Datacenterpalvelu tuottaa kapasiteetti- ja laitetilapalveluita, joilla säilytetään ja varmistetaan tietojärjestelmien kokonaistoimivuus korkealla tasolla

- Integraatio- ja sovellusalustapalveluilla mahdollistetaan asiakkaiden tietojärjestelmien joustava sijoitus sekä järjestelmäriippumaton tiedonvaihto
- Tietojärjestelmien ylläpitopalvelu painottuu turvallisuuskriittisten tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen.
- Päätelaittepalvelu tuottaa vakioitujen, varmennettujen ja hyväksytyjen päätelaitteiden elinkaarimallin mukaisen palvelun taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaasti
- Viestintäpalvelu varmistaa, että sisäisen turvallisuuden toimijoiden viestintäratkaisujen käytettävyys säilyy korkealla tasolla ja viranomaisten tavoitettavuus on teknisesti mahdollista.
- ServiceDesk -palvelu tuottaa yhtenäisen prosessin mukaiset toimivat palvelut tehokkaasti.
- Aluepalvelu tuottaa tietoteknisiä tukipalveluita alueellisesti asiakkaiden operatiivisten tehtävien tukemiseksi joustavasti ja tehokkaasti.
- HALTIK toteuttaa turvallisuusverkon käyttäjien keskeiset kehityshankkeet menestyksekkäästi.

Toiminnallisen tuloksellisuuden toimenpiteet

- Tietoliikenteen häiriötön toiminta turvataan kaikissa oloissa ja verkkoturvallisuutta parannetaan.
- Keskitetään palvelimia ja rationalisointia pääsaleihin jatketaan.
- Kehitetään järjestelmien käytön tukea ja ongelmanratkaisua edelleen.
- Palvelupyynnöt vastaanotetaan asiakkaan näkökulmasta yhdessä virtuaalisesti toimivassa palvelupisteessä.
- Parannetaan palvelun laatua ja kehitetään toimintaa edistämällä palvelunhallinnan prosesseja.
- Projektitoiminnan laatua parannetaan yhtenäistämällä projektikäytäntöjä, testausprosesseja ja käyttöönottamalla järjestelmäarkkitehtuurien hallinnan ja järjestelmäkehityksen työkaluja.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet mittareilla esitettynä	2014 toteutuma	2015 tavoite	2016 tavoite
Toiminnallinen tehokkuus			
Tuettavien päätelaitteiden lkm/htv	164	228	229
Virtualisointisuhde (loogisia palvelimia/fyysinen palvelin)	5,77	6,00	6,20
Vastaanotetut palvelupyynnöt/htv	11 064	11 000	11 000
Vastaanotetut palvelupyynnöt (SLA-%)	92,8	87,5	88,0
Suoritteet ja julkishyödykkeet			
Tuettavat päätelaitteet, kpl	19 309	30 000	30 000
Videoneuvottelut, kpl	178 982	250 000	260 000
Vastaanotetut palvelupyynnöt, kpl	221 278	240 000	240 000
Palvelukyky ja laatu			
Asiakastytyväisyys (1—5)	2,90	3,03	3,10

Henkilöstövoimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteet

Henkiset voimavarat	2014 toteutuma	2015 tavoite	2016 tavoite
Työtyytyväisyysindeksi	3,0	3,5	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	10,4	8	7,8
Henkilöstö yhteensä, htv	411	420	375

	2014 toteutuma	2015 tavoite	2016 tavoite
Henkiset voimavarat			
— josta vakinaisessa palvelussuhteessa	352	358	316
Naisia, %-osuus	32	36	36

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	66 156	63 000	60 700
Bruttotulot	65 625	62 978	60 678
Nettomenot	231	22	22
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	229		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	19		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä			0
2016 talousarvio			22 000
2015 talousarvio			22 000
2014 tilinpäätös			21 000

20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 917 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon runkoverkon ja ministeriön lähiverkon, yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin, Turvallisuusverkko-hankkeen (TUVE) käyttömenoihin sekä S-TUVE-verkon ylläpitomenoihin.

*Selvitysosa:***Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Sisäiset palveluostot (TUVE)	6 400 000
Verkkomaksut (S-TUVE)	2 400 000
Muut sisäministeriön hallinnonalan yhteiset tietohallintomenot	117 000
Yhteensä	8 917 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2016 talousarvio	8 917 000
2015 talousarvio	8 917 000
2014 tilinpäätös	12 890 000

(22.) EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2015 talousarvio	4 603 000
2014 tilinpäätös	21 500 000

23. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksiin liittyvään toimintaan
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien siviilikriisinhallintahankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) enintään 33 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon yhteisrahoitteisesta toiminnasta saatavat tulot.

Momentille voidaan nettobudjetoida Kriisinhallintakeskuksen vastuulla toteutettavista tutkimushankkeista tuloina saatavat muiden osapuolten maksusuudet ja hankkeesta aiheutuvat menot.

Selvitysosa: Pelastusopiston yhteydessä toimiva Kriisinhallintakeskus vastaa sisäministeriön ohjauksessa kokonaisvaltaisesti siviilikriisinhallinnan operatiivisesta toiminnasta: koulutuksesta, rekrytoinnista, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, materiaali- ja logistiikkavalmiuksista sekä vaadittavasta tilannekuvasta.

Siviilikriisinhallintatoimintaan ulkomailta osallistuvien henkilöiden aiheuttamat menot maksetaan momentilta 24.10.21.

Sisäministeriö asettaa toiminnalle seuraavat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2016:

- Kriisinhallintakeskus kouluttaa Suomen osallistumistasoa vastaavan määrän siviiliasiantuntijoita lähetettäväksi siviilikriisinhallintatehtäviin.
- Kriisinhallintakeskus lähettää vuositasolla asiantuntijoita siviilikriisinhallintatehtäviin valtioneuvoston linjausten mukaisesti.
- Naisten osuus lähetettävistä asiantuntijoista pysyy edelleen Euroopan unionin jäsenvaltioiden keskitasoa korkeammalla.
- Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien toiminta on suunnitelmallista ja kustannustehokasta kohdistuen perustehtäviin.

Toiminnan tunnuslukuja

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Siviilikriisinhallintakoulutettavapäivät	2 239	1 400	1 400
Koulutettavapäivän hinta	361	375	375
Hyväksytyt/ehdolle asetetut asiantuntijat	0,44	0,6	0,6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	1 487	1 789	1 509
Bruttotulot	38	50	70
Nettomenot	1 449	1 739	1 439
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	34		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	49		

2016 talousarvio	1 439 000
2015 talousarvio	1 739 000
2014 tilinpäätös	1 439 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden uusien sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513—516/2014) toteuttamiseen
- 2) edellä mainittujen rahastojen toteuttamiseen tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan, enintään 16 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa
- 4) siirtomenojen maksamiseen.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi sisäasioiden rahastoista.

Rahoitusohjelmakaudelle 2014—2020 perustettiin EU:ssa sisäasioiden alalle kaksi uutta rahastoa: sisäisen turvallisuuden rahasto sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto. Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastokohtaisissa asetuksissa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513/2014, 515/2014 ja 516/2014) sekä hallinnointia koskevassa horisontaaliasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 514/2014). Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta koordinoimisesta ja toimii rahastojen nimettynä vastuu- ja tarkastusviranomaisena.

Komissiosta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Rahoitusohjelmakauden 2014—2020 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten.

Sisäisen turvallisuuden rahasto jakaantuu kahteen rahoitusvälineeseen: ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen sekä poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen.

Rahastot, joissa on perusosa, sisältävät myös ns. muuttuvan osan. Tällöin rahastoista on mahdollista saada kansallisiin ohjelmiin perusosan lisäksi rahoituksen muuttuvaa osaa tiettyjen erityistoimen toteuttamiseen sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta uudelleensijoitettujen pakolaisten vastaanottamiseen. Erityistoimista mahdollisesti saatavan rahoitusosuuden suuruus ei ole vielä tiedossa. Kunkin maan rahoitusosuudet määritellään rahastokohtaisissa asetuksissa.

Uudelleensijoitettujen pakolaisten vastaanotosta saatava rahoitus voi kasvattaa merkittävästi Suomen rahastosta saama määrärahaa. Rahoitus myönnetään jäsenvaltioille kahden vuoden välein ja sen saamiseksi pakolaisten on tullut saapua Suomeen rahoituksen myöntämistä edeltävällä kahden vuoden ajanjaksolla. Yhdestä uudelleensijoitetusta pakolaisesta maksettava kertakorvaus on 6 000 euroa tai EU:n uudelleensijoittamisohjelman painopisteiden mukaisten ryhmien osalta 10 000 euroa pakolaista kohti. Jos Suomen pakolaiskiintiö säilyy vuosittain vähintään nykyisessä 750 henkilössä, joista vähintään puolet kuuluu EU:n uudelleensijoittamisohjelman painopisteiden mukaisiin ryhmiin, Suomi voi saada vuosittain 6 milj. euron rahoitusosuuden. Tämä edellyttää lisäksi, että EU:n tasolla uudelleensijoittamistoimiin kohdennettu rahoitus riittää ohjelmakauden loppuun.

Teknisen avun suuruus tulee koostumaan perusosan lisäksi noin 5 %:n osuudesta jäsenvaltiolle myönnetyn rahaston kokonaissummasta (perusosa + muuttuva osa). Teknistä apua käytetään yksinomaan rahastojen hallinnoinnista vastuuviranomaiselle aiheutuviin kustannuksiin.

Vuosina 2014—2020 toteutettavien sisäasioiden rahastojen kansallisten ohjelmien rahoituksen kokonaismääräksi arvioidaan muodostuvan noin 113 milj. euroa.

Vuosien 2014-2015 maksatukset siirtyvät osittain vuodelle 2016 ohjelmien viivästyneen käynnistymisen takia.

Koko ohjelmakauden 2014—2020 arvioidut rahoitusosuudet (perusosat) (1 000 euroa)

Rahastot	
Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto, perusosa	23 489
Sisäisen turvallisuuden rahasto, ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskeva rahoitusväline, perusosa ¹⁾	36 935
Sisäisen turvallisuuden rahasto, poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskeva rahoitusväline	15 682

¹⁾ Jäsenvaltio voi käyttää enintään 40 prosenttia perusosasta rahoittaakseen operatiivista tukea.

Rahastojen arvioidut maksatukset vuonna 2016 (1 000 euroa)

	2016	Yhteensä
Sisäisen turvallisuuden rahasto	7 000	7 000
Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto	6 080	6 080
Yhteensä	13 080	13 080
2016 talousarvio		13 080 000
2015 talousarvio		6 288 000
2014 tilinpäätös		10 480 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 63 019 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentille 23.01.29 (VNHY)	-122
Siirto momentille 28.01.29 (Valtori)	-1 388
Tasokorotus	4 000
Yhteensä	2 490

2016 talousarvio	63 019 000
2015 talousarvio	60 529 000
2014 tilinpäätös	69 715 872

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 220 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan seuraavasti:

Suomen meripelastusseura	209 000 euroa
Ålands Sjöräddningssällskap	11 000 euroa
Yhteensä	220 000 euroa

2016 talousarvio	220 000
2015 talousarvio	248 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 017 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, FATF¹⁾, IGC²⁾, IOM, ICMPD³⁾, COSPAS-SARSAT⁴⁾ ja ICAO PKD⁵⁾) jäsenmaksujen, maksusuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puiteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

IGC:ssä käsitellään kaikkia kansainvälisten maahanmuuttovirtojen hallintaan liittyviä merkittäviä kysymyksiä. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa. ICMPD on riippumaton hallitustenvälinen tutkimuslaitos. Se pyrkii edistämään kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa ja keskittyy Länsi- ja Itä-Euroopan kannalta tärkeisiin maahanmuuttokysymyksiin ja toimii Budapest-prosessin sihteeristönä.

¹⁾ FATF = Financial Action Task Force

²⁾ IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

³⁾ ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

⁴⁾ COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

⁵⁾ ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Interpol	526 000
FATF	30 000
IGC	120 000
IOM	265 000
ICMPD	5 000
COSPAS-SARSAT	45 000
ICAO PKD	26 000
Yhteensä	1 017 000
2016 talousarvio	1 017 000
2015 talousarvio	1 017 000
2014 tilinpäätös	757 013

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisi turvaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia sekä saattaa ne syyteharkintaan.

Poliisitoiminnan eri osa-alueiden tuloksellisella toiminnalla osaltaan vaikutetaan siihen, että Suomi on edelleen yksi Euroopan turvallisimmista maista.

Pora III v. 2014 alkanut toimeenpanovaihe viedään täysimääräisesti loppuun tehtyjen linjausten mukaisesti. Poliisin maksullisen toiminnan kehittämismahdollisuudet tarkastellaan. Poliisihallinnon sisäisten toimenpiteiden lisäksi tarvitaan myös laajempaa arviointia turvallisuusviranomaisten erilaisista organisatorisista ratkaisumalleista sekä selvitystä poliisin resursseja säästävistä säädösmuutosmahdollisuuksista. Tämä edellyttää poliisin ydintehtävien selkeää määrittelyä.

Suojelupoliisi siirtyy Poliisihallituksen alaisuudesta suoraan sisäministeriön alaiseksi poliisiyksiköksi 1.1.2016. Tavoitteena on korostaa Suojelupoliisin erityistehtävien hoitamista ja vahvistaa toiminnan strategista ja poliittista ohjausta sekä selkeyttää viraston asemaa kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Se myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi. Suojelupoliisin ja muun poliisitoiminnan yhteistyöstä huolehditaan.

Poliisi toimii asiakaslähtöisesti ja eettisesti korkeatasoisesti pyrkien siihen, että kansalaisten luottamus toimintaan säilyisi mahdollisimman korkeana. Poliisin arvot eli oikeudenmukaisuus, ammattitaito, palveluperiaate ja henkilöstön hyvinvointi toteutuvat sekä toiminnassa että viestinnässä. Viestintä on strategisen johtamisen väline ja luonnollinen osa johtamista.

Poliisi reagoi toimintaympäristön muutoksiin sekä kohdistaa turvallisuusriskien analysointiin, tietojohtoisuuteen ja oikeaan tilannekuvaan perustuen yhdessä muiden turvallisuusalan toimijoiden kanssa ennakoivat toimet ja voimavarat turvallisuuden kannalta kriittisiin asioihin.

Poliisin peruspalveluiden saatavuus, mukaan lukien kielelliset palvelut, palveluiden laatu ja niiden toimintaedellytykset kansalaisille koko maassa asuinpaikasta riippumatta, tulee vähän laskemaan kehyskaudella. Palvelun laatu heikenee hieman resurssien vähetessä. Poliisin näkyvyyden vähentyminen voi vaikuttaa negatiivisesti kansalaisten kokemaan turvallisuuden tunteeseen. Poliisin omakustannehinnoiteltujen julkisoikeudellisten lupapalveluiden saatavuus ja

palvelun laatu on kuitenkin mahdollista turvata käytettävänä sähköisinä palveluina sekä kohtuullisina käyntiasioinnin palveluina poliisin omaa palveluverkosta ja muiden viranomaisten yhteistoimintaa hyödyntäen.

Poliisi vaikuttaa aktiivisesti tietojenvaihdon ja operatiivisen yhteistyön tehostamiseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken ja lähialueiden maiden kanssa ja hyödyntää kansainvälistä yhteistyötä sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Kansainvälisellä yhteistyöllä torjutaan Suomeen ulottuvaa ja Suomesta käsin toimivaa kansainvälistä rikollisuutta mukaan lukien talousrikollisuus. Kansainvälisen poliisiyhteistyön keinoin torjutaan ulkopuolelta Suomeen kohdistuvaa rikollisuutta jo lähtömaissa. Poliisitoiminnassa hyödynnetään Euroopan unionin rahoitusmahdollisuudet.

Poliisi osallistuu eri rikoslajit huomioivan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategian toimeenpanoon. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyötä, samoin yhteistyötä syyttäjäviranomaisten kanssa arvioidaan uudelleen organisatorisen järjestämistavan ja muun muassa kustannusvaikutusten osalta. Toimivalla kansainvälisellä yhteistyöllä erityisesti lähialueiden viranomaisten kanssa turvataan rikosvastuun toteutuminen tekijän kotimaassa.

Päivitetystä terrorismin torjuntastrategiassa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja väkivaltaisen ekstremismin torjuntaa jatketaan. Poliisi torjuu väkivaltarikollisuutta painopisteenä vakavat väkivaltarikokset, perhe- ja lähisuhdeväkivalta sekä nuorten väkivaltaisuuden vähentäminen. Haavoittuviin ryhmiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen kiinnitetään huomiota ja jatketaan naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämishankkeen toimeenpanoa. Niin sanotun kunniaväkivallan sanoin kuin pakkoavioliittojen kohteeksi joutumisen riskien tunnistamista tehostetaan.

Ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanoa jatketaan, mutta resursointia ennalta estävään toimintaan joudutaan hiukan supistamaan.

Poliisi jatkaa rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaista työtä ja torjuntaa muun muassa tunnistamalla viharikoksia.

Poliisi jatkaa lupahallinnon kehittämistä lupahallintostrategian, hallinnonalan TTS-asiakirjan ja lupahallinnon kehittämishankkeen linjauksia noudattaen: poliisi kehittää ydintehtäviinsä kuuluvien lupa-asioiden prosessit tehokkaiksi, asiakasystävällisiksi ja vaikuttaviksi hyödyntäen myös palveluntuottajien mahdollisuuksia toimia avustavissa ja teknisluonteisissa tehtävissä poliisin asiakaspalvelun tukena. Asiakasaloitteiset lupapalvelut saatetaan sähköisten lupapalveluiden piiriin ja niiden käyttöasteen kasvuun vaikutetaan suunnitelmallisesti. Sähköisten palveluiden käyttömahdollisuudet viranomaisaloitteisissa asioissa selvitetään. Poliisin lupahallinnon palvelut ovat henkilökohtaisesti saatavilla pääsääntöisesti ajanvarausta käyttämällä niin, että ylimpien laillisuusvalvojen näkemykset hyvän hallinnon toteutumisesta tulevat huomioiduksi. Poliisi huolehtii näiden tehostamistoimenpiteiden seurannaisvaikutusten hallinnasta suunnitelmallisesti ja ennakoiden. Näillä kehittämistoimilla toteutetaan hyvää hallintoa sekä tuetaan asiakaspalvelun joustavaa saatavuutta. Lupahallinnon palvelut toimivat kustannustehokkaasti, taloudellisesti ja tuottavasti siten, että asiakasaloitteisen lupapalvelun kustannusvastaavuus, toimialan kehittäminen ja palvelun kysyntää vastaava resurssi sekä toimintamallit ovat varmistetut.

Poliisi tekee osaltaan monialaista viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä paikallisten ja alueellisten turvallisuussuunnitelmien toteuttamiseksi, kuntien turvallisuuden ylläpitämiseksi, syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden ylläpitämiseksi. Poliisin resurssit kohdennetaan enenevässä määrin poliisin ydintehtäviin, mikä voi jonkin verran heikentää sidosryhmäyhteistyön mahdollisuuksia ja hidastaa virka-apupyntöihin vastaamista.

PTR -toiminnan avulla poliisi on saavuttanut hyviä tuloksia ja viimeisimmän, vuoden 2014 alussa voimaan tulleen PTR -rakenneuudistuksen avulla toimintaa on pystytty tehostamaan entisestään, kun uudessa PTR -toiminnassa poliisilaitokset ovat tiiviissä yhteistyössä PTR -toimijoiden kanssa.

Tietoverkkojen avulla tehtävien rikosten torjuntatoimenpiteitä jatketaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Poliisi osallistuu osaltaan Suomen kyberturvallisuusstrategian toimeenpanoon ja huolehtii, että poliisilla on edellytykset ennalta ehkäistä, paljastaa ja selvittää kybertoimintaympäristöön kohdistuvia ja sitä hyödyntäviä rikoksia.

Poliisin sisäisellä laillisuusvalvonnalla varmistetaan kansalaisten perus- ja ihmisoikeuksien sekä poliisin toiminnan laillisuuden ja laadun toteutuminen.

Uskottava poliisitoiminta edellyttää tehokasta puuttumista sekä poliisin tietoon tulevaan rikollisuuteen että piilorikollisuuteen. Resurssien vähentyessä poliisin pitkäjänteisen tiedustelu- ja tarkkailutoiminnan taso saattaa heikentyä ja piilorikollisuus kasvaa.

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 714 033 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa poliisille seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus

PORA III -linjausten mukaiset toiminnalliset tulostavoitteet on tarkistettu vastaamaan taloudellisia reunaehtoja. Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus pyritään säilyttämään lähes entisellä tasolla. Yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvän valvonnan taso kuitenkin laskee käytettävien resurssien pienentyessä, jolloin yleisillä paikoilla tapahtuneiden järjestyshäiriöiden, vahingontekojen ja pahoinpitelyjen määrä voi lisääntyä. Yleisvalvonta ja kansalaisten kokemus turvallisuuden tunne heikkenevät. Muihin kuin kiireellisiin tehtäviin käytettävä aika vähenee. Virka-apuihin vastaaminen vaikeutuu ja hidastuu. Poliisin työturvallisuus heikkenee erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Laittoman maahantulon tilanne pysyy Suomessa hallittuna ja toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. Turvapaikkamenettelyn prosessia kehitetään.

Liikennekuolemien määrä on kääntynyt nousuun vuonna 2015; Valtioneuvoston tavoite liikennekuolemien puolittamisesta (tavoite 136 kpl/v. 2020 mennessä) vaarantuu. Sen sijaan henkilövahinkoon johtaneiden liikennevahinkojen määrän kehitys on myönteisempää. Liikenneturvallisuusindeksin nousu pysähtyy. Liikennevalvonnan tuottavuus sekä poliisin paljastamien rattijuopumusten ja törkeiden liikenneturvallisuuden vaarantamisten taso pyritään säilyttämään. Teknisin välinein tehtävän liikennevalvonnan vaikuttavuutta parannetaan, sen sijaan poliisimiehen tekemän liikennevalvonnan määrä vähenee hieman. Raskaan liikenteen valvonnan taso pidetään entisellään.

Valvonta	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (yjt-tehtävät/htv)	435	399	427
Liikennevalvonnan tuottavuus, kpl/vhtv	744	757	814
Taloudellisuus			
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	173 982	174 918	172 261
Henkilötyövuodet	2 407	2 454	2 346
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	217 627	217 735	213 795
Taloudellisuus (kustannukset/yjt-tehtävät), euroa	208	222	214
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,9	-	2,9
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	3,0	-	2,9

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Valvonta			
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,9	-	2,8
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv	612	602	590
— josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	47	54	54
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	338 518	400 000	440 000
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapaukset enintään, kpl	3 844	4 000	3 800
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet enintään, kpl	5 500	5 400	5 400
Rattijuopumusrikosten määrä enintään, kpl	18 497	20 000	19 000
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika, htv, pl. rajatarkastustoiminta ²⁾	19	20	11
Turvapaikkatutkinnan tutkinta-aika, päätetyt jutut, keskiarvo, vrk	27	30	30
Suoritteet			
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä, kpl	1 046 888	980 000	1 000 000
— josta oma-aloitteiset tehtävät, %	20	20	17
Oma-aloitteellisuus (%) eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä (03 Pahoinpitely, tappelu 15 Vahingonteko 34 Päihtynyt henkilö 35 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta)	9,4	10,0	9,0

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri 2012 ja 2014

²⁾ 2015 alkaen rajatarkastustoiminta kirjattu omalle koodilleen

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Hälytystoiminta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (hälytystehtävät, määrä/htv)	880	828	848
Taloudellisuus			
Toimintamenoääräraha, 1 000 euroa	87 261	88 194	89 667
Henkilötyövuodet	1 190	1 182	1 180
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	110 370	110 777	109 881
Taloudellisuus (kustannukset/hälytystehtävät A+B), euroa	169	148	169
Palvelukyky ja laatu			
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	9,5	10,1	10,1
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	17,9	18,0	18,7
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A+B -tehtävistä)	70,9	72,0	70,0
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% , A+B -tehtävistä)	92,2	90,0	89,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	3,1	-	3,2
Suoritteet			
Perhevähäältäan liittyvät hälytystehtävät enintään, kpl	25 237	25 000	25 000
A ja B hälytystehtävien määrä enintään, kpl	653 140	750 000	650 000
A, B ja C hälytystehtävien määrä enintään, kpl	1 046 888	980 000	1 000 000

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri 2012 ja 2014

Rikostorjunta

Poliisin mahdollisuudet panostaa mm. sarjoittamistyötä edellyttävään ns. pimeänä poliisin tietoon tulleiden rikosten selvittämiseen heikkenevät. Tämä osaltaan heikentää omaisuusrikosten selvitysasteita. Tämä on huolestuttavaa ottaen huomioon mm. voimakas kasvutrendi ulkomaisen ns. hit and run tyyppisen omaisuusrikollisuuden vallatessa yhä enemmän alaa Suomen rikollisuuskentässä. Poliisin mahdollisuudet aikaa ja resursseja vaativaan pitkäjänteiseen työhön piilorikollisuuden paljastamiseksi tulevat jonkin verran heikkenemään. Tämä tulee näkymään etenkin törkeän huumerikollisuuden vähentyneenä paljastamisena. Resurssien vähentyminen voi näkyä selvitysasteen heikkenemisen ja piiloon jäävän rikollisuuden lisääntymisen lisäksi myös pidentyneinä tutkinta-aikoina. On myös huomioitava, että v. 2014 alussa tulleet keskeiset esi- ja poliisitutkintaa säätelevät säädösuudistukset (poliisi-, esitutkinta- ja pakkokeinolait) sekä niiden ohella EU:n piirissä annetun käännös- ja tulkkausdirektiivin voimaan saattaminen asettavat poliisille velvoitteita, jotka ovat omiaan jo sinällään pidentämään tutkinta-aikoja.

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjunnan aikaisempien vuosien 6,4 milj. euron erillisrahoituksen sisällyttäminen lisäyksenä poliisin toimintamenoihin turvaa aikaisempien vuosien tasoiset talousrikostorjunnan henkilötyövuodet ja resurssit. Tutkintaan otettavien reaaliaikaisten juttujen määrä ja vakavan talousrikostorjunnan vaikuttavuus pysyy vuoden 2015 tasolla.

Rikosten ennalta estävää toimintaa toteutetaan lisäämällä moniviranomaisyhteistyötä, ihmisten omaa varautumista rikosuhkiin ja vastuuta rikostorjunnasta sekä kolmannen sektorin toimijoiden mukanaoloa. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten sekä seksuaalirikosten kokonaismäärää pyritään vähentämään ennalta estävällä toiminnalla ja rikostapausten paremmalla tunnistamisella. Järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä heikennetään muun muassa hallinnollisten toimien mukaan ottamisella. Järjestäytyntä rikollisuutta torjutaan yhteistyöllä Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa sekä toimivalla kansainvälisellä yhteistyöllä. PTR -toiminnan rakennetta on uudistettu vuoden 2014 alussa ja toiminnasta on saatu myönteisiä kokemuksia. PTR -toiminnassa tapahtuvassa rikostorjunnassa poliisin yksiköt ovat kiinteästi mukana päivittäistoiminnassa, poliisiyksiköihin on perustettu RTA -yksiköitä. Määrärahaileikkaukset voivat hankaloittaa poliisiyksiköiden mahdollisuutta osallistua PTR -rikostorjuntaan.

Tietoverkkorikollisuuden torjuntaan panostetaan osana järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja ennalta ehkäisevää nettipoliisitoimintaa. Poliisi puuttuu rasistisia piirteitä omaavaan ja muuhun viharikollisuuteen sekä ihmiskauppaan. Poliisi ylläpitää muiden lainvalvontaviranomaisten, hallinnollisten viranomaisten sekä yksityisen sektorin toimijoiden kanssa tilannekuvaa rikollisuudesta yleisesti sekä sen tietyistä erityisalueista, mm. terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus.

Kansalaisten luottamus poliisin kykyyn ehkäistä, paljastaa ja selvittää rikoksia pyritään säilyttämään korkeana. Rikosasioiden pitkiin käsittelyaikoihin kiinnitetään huomiota. Poliisi toteuttaa tehostettua harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelmaa. Talousrikostorjunnassa pyritään reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoimena olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvuun käytettävissä olevan kokonaisrahoituksen puitteissa. Rikosten ennalta estävää toimintaa toteutetaan lisäämällä moniviranomaisyhteistyötä, ihmisten omaa varautumista rikosuhkiin ja vastuuta rikostorjunnasta sekä kolmannen sektorin toimijoiden mukanaoloa. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten sekä seksuaalirikosten kokonaismäärää pyritään vähentämään ennalta estävällä toiminnalla ja rikostapausten paremmalla tunnistamisella. Järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä heikennetään muun muassa hallinnollisten toimien mukaan ottamisella. Järjestäytyntä rikollisuutta torjutaan yhteistyöllä Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa sekä toimivalla kansainvälisellä yhteistyöllä. Tietoverkkorikollisuuden torjuntaan panostetaan osana järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja ennalta ehkäisevää nettipoliisitoimintaa. Poliisi puuttuu rasistisia piirteitä omaavaan ja muuhun viharikollisuuteen sekä ihmiskauppaan. Poliisi ylläpitää muiden lainvalvontaviranomaisten, hallinnollisten viranomaisten sekä yksityisen sektorin toimijoiden kanssa tilannekuvaa rikollisuudesta yleisesti sekä sen tietyistä erityisalueista, mm. terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus.

Rikostorjunta reagoi toimintaympäristön muuttuviin tarpeisiin ja kykenee estämään ennalta rikoksia, paljastamaan piilossa olevaa rikollisuutta sekä toteuttamaan rikosvastuuta.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Rikostorjunta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	75	73	71
Taloudellisuus			
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	282 552	284 426	272 145
Henkilötyövuodet	3 885	3 929	3 719
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	360 645	360 599	347 246
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), euroa	1 242	1 255	1 310
Palvelukyky ja laatu			
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	47,5	45,0	43,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), ka, vrk	112	113	115
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	36,1	35,9	34,5
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	75,7	75,6	74,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisällöloaika, ka, vrk, enintään	469	453	475
Talousrikostorjunnan henkilötyövuodet	427	417	420
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU- ja muut ryhmät), kpl	73	73	73
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä, kpl	950	950	950
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,9	-	2,9
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,6	-	2,6
Onnistuminen huumorikosten selvittämisessä/paljastamisessa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,8	-	2,8
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,7	-	2,6
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,6	-	2,6
Onnistuminen rasismiin viittaavien rikosten paljastamisessa ja tutkinnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,7	-	2,7
Verkossa tapahtuva poliisitoiminta (esim. vihjepalvelu, verkkopoliisi), keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	3,5	-	3,3
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	40	40	50
Suoritteet			
Kaikki selvitetyt rikokset, määrä, sis. liikenne rikkomukset	621 248	667 293	640 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	290 455	287 432	265 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	58,2	55	60
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	47,7	45	50
Päätettyjen talousrikosten määrä, kpl	1 973	1 844	2 000
Avoimna olevien talousrikosten määrä, kpl	2 201	2 133	1 950
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä, kpl	643	573	560
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä, kpl	35 299	32 847	33 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	864	1 049	830

1) Lähde: Poliisibarometri 2012 ja 2014

Lupahallinto

Lupahallinto vaikuttaa lupaharkinnan ja -valvonnan keinoin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseen ja tukee poliisin ennalta estävää toimintaa. Asehallinto ja turvallisuusalan valvonta toimivat luotettavasti ja yhteiskunnan

turvallisuusintressit huomioiden. Vaikutukset ulottuvat myös yksityisen turva-alan luotettavaan toimintaan. Erityisesti ampuma-aseturvallisuuden parantamista tuetaan kehittämällä yhtenäisiä lupaprosesseja. Ulkomaalaislupa-asioiden toimivallan siirtoa Maahanmuuttovirastolle valmistellaan. Lisäksi saatetaan loppuun ajokorttiasioiden siirto poliisilta Liikenteen turvallisuusvirastolle v. 2016 alusta lukien. Henkilöllisyyttä osoittavan asiakirjan hakijan luotettavaan tunnistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Poliisin lupahallinnon palvelut noudattavat hyvän hallinnon periaatteita. Tietojärjestelmät, menettelyt ja rakenteet tukevat päätösten yhdenmukaisuutta sekä sujuvaa, yhdenmukaista, taloudellisesti tehokasta ja oikeudenmukaista päätöksentekoa. Asiakaskäyntien määrää vähennetään mm. sähköisiä palveluita kehittämällä ja tavoitteiden mukainen käyttöaste varmistamalla. Lupapalveluiden kustannusvastaavuus, kehittäminen ja kysyntää vastaava resursointi varmistetaan.

	2014	2015	2016
Lupahallinto	toteutuma	arvio	tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisin myöntämät luvat/htv)	1 651	1 693	1 540
Lupahallinnon tuottotavoite, 1 000 euroa	64 370	61 000	51 725
Taloudellisuus			
Toimintamääräraha, 1 000 euroa			
Henkilötyövuodet	843	852	756
Lupahallinnon kustannukset, 1 000 euroa	60 634	61 000	51 725
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin myöntämät luvat), euroa	44	42	44
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, %	106	100	100
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1—4 ¹⁾	3,3	-	3,3
Suoritteet			
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	1 392 128	1 442 700	1 164 000
— Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit yhteensä)	857 267	936 000	980 000
— Ajoluvat	355 524	326 000	-
— Aseluvat	55 432	57 000	60 000
— Turva-alan luvat	56 841	61 000	62 000
— Ulkomaalaisluvat	55 043	50 000	50 000
— Muut luvat	12 021	12 700	12 000

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri

	2014	2015	2016
Lupavalvonta	toteutuma	arvio	tavoite
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet (sisältyvät lupahallinnon kokonaishtv-määrään)	206	205	205
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	-5 816	6 615	8 748
Lupavalvonnan kustannukset (maksuttomat lupapalvelut), 1 000 euroa	16 644	16 808	16 571
Suoritteet			
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl	72 700	72 000	72 000

Poliisikoulutus

Poliisikoulutuksen tavoitteena on vastata poliisin henkilöstö- ja osaamistarpeeseen. Poliisiammattikorkeakoulun uusien opiskelijoiden määrä sovitetaan määrärahapuitteisiin. Poliisikoulutusta annetaan edelleen molemmilla kansallis-

kielillä. Koulutuksessa kehitetään kansainvälisen poliisiyhteistyön ja monikulttuurisuuden edellyttämää ammattitaitoa. Koulutuksen tuottavuutta parannetaan laajentamalla verkko-opetuksen käyttöä. Poliisiammattikorkeakoulu tuottaa tutkimustietoa poliisitoiminnan, sisäisen turvallisuuden ja oppilaitoksen opetuksen kehittämiseen.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Poliisikoulutus			
Tuottavuus			
Vuoden aikana suoritettujen tutkintokoulutuksen opintopisteet/opettajien kokonaishtv	192	290	413
Julkaisut/tutkimuksen htv:t	3,0	3,8	3,5
Taloudellisuus			
Poliisikoulutuksen kokonaiskustannukset, 1 000 euroa	25 900	25 200	25 000
Henkilötyövuodet	203	199	193
Perustutkinto/poliisi (AMK) - koulutuksen koulutuspäivän hinta, enintään, euroa			
Poliisipäällystötutkinto/poliisi (YAMK) - koulutuspäivän hinta, enintään, euroa			
Palvelukyky ja laatu			
Perustutkintokoulutuksesta tavoiteajassa valmistuneet, %	94,7	97,0	97,0
Suoritteet			
Perustutkintokoulutukseen hakijoiden määrä aloituspaikkaa kohden	13,4	6,0	9,0
Perustutkintokoulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	146	320	160
Perustutkintokoulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	133	154	67

Yhteiset palvelut - tukitoiminnot ja muut tehtävät

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Yhteiset palvelut - tukitoiminnot¹⁾			
Taloudellisuus			
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	134 987	134 496	127 275
Henkilötyövuodet	1 043	1 055	966
Yhteiset palvelut - muut tehtävät²⁾			
Taloudellisuus			
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	46 624	46 302	43 939
Henkilötyövuodet	710	701	659
Muiden tehtävien kustannukset, 1 000 euroa	58 096	58 063	55 339

¹⁾ Tukitoiminnot = taloushallinto, henkilöstöhallinto, materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tutkimus- ja analyysitoiminto, koulutus, työhyvinvointi, konsernipalvelut

²⁾ Muut tehtävät = vartijat, vankilatoiminnot, vankikuljetukset, virka-avut, löytötavaratoiminto, kantelu- ja valitusasiat

Henkiset voimavarat

Poliisin organisaatiota, toimintaa ja prosesseja kehitetään taloudellisemmaksi ja tuottavammaksi. Organisaatiomuutoksen toimeenpano varmistetaan pitkän aikavälin henkilöstösuunnittelulla. Poliisin henkilöstömäärä on sovitettu taloudellisiin reunaehtoihin. Poliisin palkkausjärjestelmä otetaan tarkasteluun.

Henkiset voimavarat	2014 toteutuma ¹⁾	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet ²⁾	10 078	10 173	9 882
Naisia, %-osuus	29,4	29,5	29,5
Poliisimiehet, htv	7 426	7 508	7 350
Naisia, %-osuus	15,6	15,7	15,7
Opiskelijat, htv ³⁾	166	161	186
Naisia, %-osuus	27,7	27,8	24,8
Muu henkilöstö, htv	2 486	2 504	2 346
Naisia, %-osuus	70,6	70,7	70,7
Naisten %-osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	10,3	10,4	10,4
Sairauspoissaolot, pvä/htv	10,4	10,0	10,0
Työtyytyväisyysindeksi	-	-	3,3

¹⁾ Lähde PolStat, kaikki momentit. Vuoden 2013 toteutumassa poliisin momentilta 26.10.01 palkattujen osuus yht. 10 219 htv, muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 144,9 htv. Vuoden 2014 arvioissa muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 144,9 htv. Vuoden 2014 arvioissa muilta momenteilta palkattavien osuus yht. 150 htv. Vuoden 2015 tavoitteessa muilta momenteilta palkattavien osuus yht. 100 htv (75 htv poliisit + 25 htv muita virkoja).

²⁾ Vuoden 2014 ja 2015 htv-määrässä mukana Suojelupoliisi (n. 240 htv)

³⁾ Opiskelijoilla tarkoitetaan käytettävissä olevaan työvoimaan luettavat opiskelijat, jotka ovat työssäoppimisjaksolla työ- tai kenttäharjoittelussa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	805 411	813 450	782 528
Bruttotulot	85 411	78 500	68 495
Nettomenot	720 000	734 950	714 033
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	14 187		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	25 399		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	72 510	70 120	60 115
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	70 009	70 120	60 115
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	2 501	0	0
Kustannusvastaavuus, %	103,6	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

POHAn vuokramenot (siirto ministeriön toimintamenoista)	355
Poliisiin terrorismin torjunnan lisämääräraha vuodelle 2015	-2 700
Poliisiopiskelijoiden ateriatuen muutos	-26
Poliisiopiskelijoiden korkeakoulutuen muutos	-312
Sakon muuntorangaistuksesta aiheutuvat kustannukset	5 000
Siirto AVIn toimintamomentilta (PORA-hanke)	75
Siirto momentille 26.01.01	-175
Siirto momentille 26.10.02 (SUPO)	-19 006
Tietoluovutusten maksuttomuus, siirto momentille 28.10.01	-120
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-266
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-6 048
Palkkaliukumasäästö	-4 012
Palkkausten tarkistukset	1 485
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	19 953
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-3 611
Toimintameno-säästö (HO 2015)	-4 112
Vuokramenojen indeksikorotus	570
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö	-697
Tasomuutos	-6 500
Yhteensä	-20 147

2016 talousarvio	714 033 000
2015 I lisätalousarvio	770 000
2015 talousarvio	734 180 000
2014 tilinpäätös	731 422 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 249 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa Suojelupoliisille seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Suojelupoliisin keskeisenä tavoitteena on kansallista turvallisuutta uhkaavien tekojen ja hankkeiden ennalta estäminen ja oikea-aikaisen tiedon tuottaminen yhteiskunnan turvallisuuden edistämiseksi ja päätöksenteon tueksi. Suojelupoliisin suorituskyvyn ylläpitäminen ja parantaminen on keskeistä, jotta valtion turvallisuus saadaan varmistettua muuttuvassa toimintaympäristössä ja toimintaympäristön asettamiin haasteisiin voidaan vastata myös tulevaisuudessa.

Operatiivinen toiminta

Suomessa ei tehdä eikä valmistella terroritekoja tai terrorismiin tähtääviä hankkeita. Suomea ei käytetä terroritekojen suunnitteluun muualla tehtäväksi eikä Suomea käytetä terrorismin logistisena tai muuna tukialueena. Kansalaiset luottavat poliisin kykyyn torjua terrorismia. Ulkovaltojen Suomeen suuntaama tiedustelutoiminta kartoitetaan ja rikoslain 12 luvussa tarkoitetut rikokset estetään.

Kehitetään kyberuhkien torjuntavalmiuksia kehittämällä suorituskykyä sekä syventämällä yhteistyökumppanuuksia ja selkeyttämällä rooleja.

Joukkotuhoaseiden sekä niiden valmistamiseen tarvittavan asiantuntemuksen, materiaalin ja välineistön kansainvälisten sopimusten vastainen vienti estetään Suomesta ja Suomen kautta toimijoille, joiden tarkoituksena on hankkia tai

kehittää joukkotuhoaseita. Valtion sisäiseen turvallisuuteen vaikuttavien hankkeiden seuranta ei heikkene eikä tämän alan rikosten määrä lisääny.

Turvallisuusselvitykset ja lausunnot

Suojelupoliisin antamat turvallisuusselvitykset ja lausunnot tähtäävät omalla alueellaan siihen, että turvallisuuden ta-so ja ihmisten kokemaa turvallisuuden tunne eivät heikkene.

Tiedonkeruu ja raportointitoiminta

Suojelupoliisiin kohdistuu entistä enemmän odotuksia ennakoivan tiedon hankkijana, tulkitsijana ja raportijana. Suojelupoliisi sopii sisäministeriön kanssa tiedonhankintaprioriteeteista, joilla määritetään ennakkoon vuosittaiset painopisteet kansallista turvallisuutta palvelevalle tiedonhankinnalle. Tiedonhankintaprioriteetit muodostuvat keskeisesti ulko- ja turvallisuuspoliittisen johdon tietotarpeista ja niiden avulla tuetaan ajantasaista tietoa sekä suojataan yhteiskunnan etuja. Tiedonkeruu ja raportointitoiminta hyödyntävät käytettävissä olevia lähteitä tehokkaasti ja tuottavat valtiojohdolle ja muille asiakkaille/toimijoille päätöksenteon kannalta merkityksellistä tietoa.

Suojelupoliisin kehittäminen

Varmistetaan Suojelupoliisin alueellinen toimintakyky siten, että kaikki tehtävät pystytään jatkossakin hoitamaan eri puolella Suomea yhtä tehokkaasti ja tuloksellisesti. Suojelupoliisi jatkaa toimenpiteitä nykyisen toiminnallisen tietojärjestelmän uusimiseksi ja laajentamiseksi. Kaikissa uusissa tietojärjestelmien käyttöönotoissa otetaan huomioon Suojelupoliisin erityistarpeet ja yhteistoimintavaatimukset muiden poliisin tietojärjestelmien kanssa. Aloitetaan Suojelupoliisin 2020 -luvulle tähtäävän toimitilahankkeen hankesuunnittelu määriteltyjen tarpeiden mukaisesti.

Henkiset voimavarat

Laaditaan pitkän tähtäimen henkilöstösuunnitelma sisältäen henkilöstöresurssien määrää, laatua ja kehittämistä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan muutosprosessissa.

Suojelupoliisi	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Taloudellisuus			
Operatiivisen toiminnan toimintamääräraha, 1 000 euroa	12 540	14 560	14 560
Operatiivisen toiminnan henkilötyövuodet	163,1	185	177
Operatiivisen toiminnan kustannukset, 1 000 euroa	18 511	19 800	19 979
Suoritteet			
Turvallisuusinformaatiotilaisuudet, kpl	204	170	170
Turvallisuusselvitykset, kpl	19 203	15 500	15 500
Kansalaisuusasia -lausunnot, kpl	115	80	80
Oleskelu- ja työlupahakemuksia koskevat lausunnot, kpl	408	350	350
Viisumihakemuksia koskevat lausunnot, kpl	8 300	9 000	9 000
Tuotetut raportit, kpl	129	120	120
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet	226	252	234
Poliisimiehet, htv	138	156	148
Muu henkilöstö, htv	98	96	86
Sairauspoissaolot, pvä/htv	5,8	7,5	7,5

Suojelupoliisi	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Työtyytyväisyysindeksi	-	3,5	-

2016 talousarvio 19 249 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksentekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) turvapaikanhakijoiden identiteetin ja kansalaisuuden varmistamisesta sekä iänmäärityksen ja kielitestien tekemisestä aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikkatutkinnan valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maasta poistamiskuljetukset	2 900 000
Tulkkaus- ja käännöspalvelut	350 000
Noutokuljetukset	150 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	200 000
Valmiusryhmän käyttö	200 000
Yhteensä	3 800 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
-----------------	----------

2016 talousarvio	3 800 000
2015 talousarvio	3 800 000
2014 tilinpäätös	3 618 815

21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 talousarviossa tai vuoden 2014 kolmannessa lisätalousarviossa kenttäjohtojärjestelmän hankintaan tarkoitettua valtuutta on jäänyt käyttämättä vuonna 2014, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2015.

Selvitysosa: Poliisin, pelastustoimen, sosiaali- ja terveystoimen, Rajavartiolaitoksen, Puolustusvoimien sekä Tullin yhteisen kenttäjohtojärjestelmähankkeen (KEJO) tavoitteena on hankkeeseen osallistuvien keskeisten turvalli-

suusviranomaisten yhteisen kenttäjohtajärjestelmän käyttöönotto ja sovittaminen osaksi viranomaisten yhteistä sähköistä tapahtumankäsittelykokonaisuutta ja verkottunutta hätäkeskusmallia.

Viranomaisten yhteisen kenttäjohtajärjestelmän keskeisimpiä tavoitteita ovat viranomaisten toiminnan ja viranomaisyhteistyön tehostuminen, viranomaisten yhteisen tilannekuvan mahdollistaminen, uusien työprosessien käyttöönotto kenttäolosuhteissa, kenttäjohtamisen ja viranomaisten välisen reaaliaikaisen tiedonvaihdon ja viestinnän tehostuminen sekä viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmäratkaisun myötä saavutettava kustannustehokkuus. Hanke ajoittuu vuosille 2013—2016 ja sen kokonaiskustannukset ovat n. 19,16 milj. euroa. Valtiovarainministeriö rahoittaa hanketta yhteensä 15 milj. eurolla tuottavuuden edistämiseen tarkoitetulla määrärahalta vuosina 2013—2016 erikseen laaditun KEJO-hankkeeseen osallistuvien ministeriöiden (sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, puolustusministeriö ja valtiovarainministeriö) välisen yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2015	2016	2017	2018	2019—	Yhteensä vuodesta 2015 lähtien
Turvallisuusviranomaisten yhteinen kenttäjohtajärjestelmä						
Ennen vuotta 2015 tehdyt sitoumukset	4 000	3 000	-	-	-	7 000
Menot yhteensä	4 000	3 000	-	-	-	7 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Määrärahan ajoituksen muutos						4 000
Yhteensä						4 000
2016 talousarvio						8 000 000
2015 I lisätalousarvio						-4 000 000
2015 talousarvio						4 000 000
2014 tilinpäätös						7 000 000

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos toimii sekä sisäisen että ulkoisen turvallisuuden alueilla. Rajavartiolaitos on yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen tavoitteina on ylläpitää rajaturvallisuutta, varmistaa sujuva rajaliikenne, lisätä merellistä turvallisuutta, osallistua sotilaalliseen maanpuolustukseen ja tuoda viranomaisapua rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Rajavartiolaitoksen toimintaan vaikuttavat merkittävimmin tilanne Venäjällä ja Itämeren alueella sekä hallituksen toimenpiteet julkisen talouden vakauttamiseksi. EU:n yhdenmetyt rajaturvallisuusjärjestelmän ja meripolitiikan kehittämiseen vaikuttaminen on Rajavartiolaitokselle tärkeää.

Rajavartiolaitoksen tavoitteena on vahvistaa sisäistä ja ulkoista turvallisuutta itärajalla. Rajanylitysliikenne pidetään sujuvana ja varaudutaan liikenteen kasvuun. Rajavartiolaitos pitää kriisivalmiuden ja kyvyn sotilaalliseen maanpuolustukseen korkealla tasolla.

Itämeren pitäminen turvallisena on Suomelle tärkeää. Kasvava alusliikenne lisää monialaisen merellisen onnettomuuden riskiä. Rajavartiolaitoksen jatkuva johtamisvalmius, toimintakuntoinen valvontajärjestelmä sekä alus- ja ilma-aluslaskaluston uudistukset takaavat valmiustason säilymisen onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa. Itämeren maiden yhteisvastuullisuutta riskien hallinnassa edistetään.

Muuttuneessa turvallisuustilanteessa itsenäisesti hoidetun ja uskottavan ulkorajavalvonnan merkitys korostuu. Julkisen hallinnon säästöt yhdessä kustannustason nousun kanssa kaventavat merkittävästi Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavaraa huolimatta Rajavartiolaitoksen aikaansaamista kumppanuushyödyistä rajaturvallisuuden ja sotilaallisen maanpuolustuksen alueilla.

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 231 243 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratkompensatioon
- 2) Merivartiomuseon toiminnan tukemiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa Rajavartiolaitokselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Laatu ja palvelukyky (ind)	99	95	94
Tuottavuus (ind)	130	116	121
Taloudellisuus (ind)	119	111	118
Henkilötyövuodet	2 685	2 711	2 705
Kustannukset (milj. euroa)	250,3	244,6	241,6

Rajaturvallisuuden ylläpitäminen

Suomen rajavalvonta on järjestetty tehokkaasti. Rajavalvonnan tilannetietoisuus mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön. Kaikki Schengen alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. Schengen alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajatarkastusten palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan. Luvattomat rajanylitykset ja muu laitton toiminta paljastetaan rajanylityspaikkojen välialueilla. Rajat ylittävään rikollisuuteen puututaan tehokkaasti.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Rajaturvallisuuden ylläpitäminen (1-5)	4,1	3,9	3,9
Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,9	3,8	3,8
Yhdyshenkilötoiminnan perusteella estetyt luvattomat rajanylitykset (kpl)	3 336	4 020	4 040
Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	5,0	3,5	3,5
Rajavalvonta			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,1	4,0	4,0

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
— Rajatarkastusten kattavuus saapuva (1-5)	5,0	5,0	5,0
— Rajatilannekuvan laatu (1-5)	3,9	3,8	3,7
— Rajatarkastusten laatu (1-5)	1,8	2,4	2,4
— Rajatapahtumien estäminen (1-5)	4,0	4,1	3,9
— Rajatapahtumien paljastaminen (1-5)	2,7	3,2	3,1
— Rajatarkastusten oikeusturva (1-5)	5,0	4,9	4,9
— Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (1-5)	3,1	4,4	4,5
— Rikostorjunnan oikeusturva (1-5)	5,0	4,8	4,8
Partiointi (h)	229 418	232 005	222 465
Tekninen valvonta (h)	881 094	952 500	977 500
Rajatarkastukset (milj.hlöä)	16,2	13,7	14,4
Pääsyn epääminen (kpl)	1 305	1 347	1 372
Käännättämispäätös (kpl)	296	313	318
Rikosilmoitus (kpl)	1 067	1 180	1 215
Valtionrajarikos (kpl)	221	301	321
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	121	118	123
Muu rikos tai rikkomus (kpl)	6 204	7 279	7 329
Rajaturvallisuuden ylläpitäminen			
Kustannukset (milj. euroa) ko vuoden hintatasossa	228,9	227,7	224,9
Henkilötyövuodet	2 455	2 524	2 518
Tuottavuus (ind)	131	115	120
Taloudellisuus (ind)	120	110	117

Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen

Turvataan sujuva rajanylitysliikenne. Matkustaja kokee rajanylityksen sujuvaksi. Matkustajan odotusaika rajatarkastukseen on itärajalalla ja satamissa enintään 15 minuuttia ja lentoasemilla enintään 10 minuuttia. Rajatarkastuksissa ja rajatarkastuksiin liittyvässä tutkinnassa sekä hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden perus- ja ihmisoikeuksista sekä oikeusturvasta.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen (1-5)	4,8	4,8	4,7
Itärajan rajanylityspaikat			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,8	4,8	4,8
Rajatarkastusten sujuvuus RVL:n toimenpiteet (min)	9	9	9
Rajatarkastuksen sujuvuus kokonaisaika (min)	46	46	46
Lentoasemien rajanylityspaikat			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,8	4,8	4,7
Rajatarkastusten sujuvuus RVL:n toimenpiteet (min)	8	9	9
Rajatarkastuksen sujuvuus kokonaisaika (min)	10	10	10
Satamien rajanylityspaikat			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,5	4,8	4,7
Rajatarkastusten sujuvuus RVL:n toimenpiteet (min)	13	9	9
Rajatarkastuksen sujuvuus kokonaisaika (min)	14	14	14

Merellisen turvallisuuden lisääminen

Merivartiostoissa on jatkuva johtamis-, viestitys- ja suoritusvalmius meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviin. Kaikkiin merellä tapahtuviin hätätilanteisiin kyetään osoittamaan apua. Muiden meripelastusviranomaisten voimavarat hyödynnetään. Meripelastuksen osaaminen varmistetaan koulutuksella, katselmoineilla ja tarkastuksilla. Merellisen ympäristön valvonta sekä ympäristöriskosten selvittäminen ja tutkinta ennalta ehkäisevät tehokkaasti merellisen ympäristön saastumista. Valmius avomerellä tapahtuvaan öljy- ja kemikaalitorjuntaan on hyvä.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Merellisen turvallisuuden lisääminen (1-5)	4,5	4,0	4,0
Meripelastus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,5	4,1	4,1
Meripelastustehtävät (kpl)	1 466	1 532	1 532
Pelastettu henkilö (kpl)	3 581	4 200	4 200
Merellisen ympäristön suojele			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	-	3,5	3,5
Aluspäästötapausten määrä (kpl)	39	55	55
Merellisen turvallisuuden lisääminen			
Kustannukset (milj. euroa)	10,7	6,6	6,6
Henkilötyövuodet	115	73	73
Tuottavuus (ind)	104	108	109
Taloudellisuus (ind)	96	104	106

Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen

Rajavartiolaitoksella on ajanmukaiset puolustus suunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius rajajoukkojen perustamiseen. Rajavartiolaitoksen kriisivalmius sekä kyky alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen rauhan aikana on jatkuvaa. Rajavartiolaitoksen henkilökunta, varusmiehet ja reserviläiset on koulutettu kriisiajan tehtäviin ja sijoitettu rajajoukkoihin.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen (1-5)	3,8	3,9	3,9
Häiriö- ja poikkeusolovelmiuden ylläpito			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,1	4,2	4,3
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,5	3,6	3,6
Koulutusvuorokaudet asevelvolliset (kpl)	84 775	86 545	87 340
Koulutusvuorokaudet henkilöstö (kpl)	-	5 731	5 212
Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen			
Kustannukset (milj. euroa) ko vuoden hintatasossa	10,7	10,3	10,1
Henkilötyövuodet	115	114	114
Tuottavuus (ind)	105	130	126
Taloudellisuus (ind)	96	124	123

Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille

Rajaseudun ja saariston ihmiset ja sidosryhmät kokevat Rajavartiolaitoksen toiminnan lisäävän turvallisuutta. Rajavartiolaitos on tavoitettavissa. Rajavartiolaitos tuottaa ydintehtävien ohessa monialaista viranomaisapua rajaseudun ja

rannikon harvaan asutuille alueille. Ilma-aluksilla tuetaan muita vastuuviranomaisia tarvittaessa koko valtakunnan alueella. Painopiste on kiireellisissä Rajavartiolaitoksen erityisosaamista tai -materiaalia välttämättä vaativissa tehtävissä.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille (1-5)	3,8	3,4	3,4
Turvallisuuden tunne			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,7	3,4	3,3
Viranomaisavun antaminen			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,9	3,5	3,5
Turvallisuuspalvelut harva-alueilla (poliisi- ja virka-aputehtävät) (kpl)	638	590	605
Etsinnät maa-alue (kpl)	398	333	333
Pelastustehtävät maa-alue (kpl)	493	516	526
Sairaankuljetus, muu kuin meripelastus (kpl)	556	566	576

Henkiset voimavarat

Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne, henkilöstömäärä ja henkilöstön osaaminen pidetään tehtävien edellyttämällä tasolla.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkiset voimavarat			
Ammattitaidon ylläpito (koulpv/htv)	7	11	7
Lähtövaihtuvuus (%)	0,2	0,3	0,3
Kenttäkelpoisuus (1—5)	4,4	4,4	4,4
Fyysinen kunto (1—5)	4,3	4,3	4,3
Sairastavuus (sa pv/htv)	9,2	8,2	8,5
Tapaturmat (sa pv/htv)	0,6	0,8	0,6
Työilmapiiri (1—5)	3,5	3,6	3,6
Henkilöstön keski-ikä (vuotta)	40	40	40
Koulutustasoindeksi	4,2	4,1	4,2
Sukupuolijakauma (% naisia)	13	12	13

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	239 900	235 686	238 743
Bruttotulot	9 284	7 500	7 500
Nettomenot	230 616	228 186	231 243
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	28 904		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	28 227		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	2 339	2 580	2 380
— muut tuotot	21	20	20
Tuotot yhteensä	2 360	2 600	2 400
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 299	2 600	2 400
— osuus yhteiskustannuksista	1 515	1 800	1 600
Kustannukset yhteensä	3 814	4 400	4 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 454	-1 800	-1 600
Kustannusvastaavuus, %	62	59	60

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eduskunnan kertaluonteinen lisäys vuodelle 2015		-2 000
Rajavartijoiden määrän lisääminen		1 300
Toimintamenojen tuottavuussäästö ja vuokramenojen indeksikorotus/säästökokonaisuus (TA 2015)		-1 210
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)		-93
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa		-2 366
Palkkaliukumasäästö		-1 101
Palkkausten tarkistukset		475
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)		8 000
Toimintameno säästö (HO 2015)		-1 530
Vuokramenojen indeksikorotus		180
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö		-225
Yhteensä		1 430
2016 talousarvio		231 243 000
2015 II lisätalousarvio		—
2015 I lisätalousarvio		1 900 000
2015 talousarvio		229 813 000
2014 tilinpäätös		229 939 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 14 710 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Rajavartiolaitoksen AB/B 412 helikopterien uusimiseen
- 2) AS 332 Super Puma meripelastushelikopterien modifikaatioon ja G-huoltoon
- 3) kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistamiseen

- 4) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin
- 5) Dornier-valvontalentokoneiden navigointijärjestelmän uusimiseen
- 6) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 7) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin.

Tilausvaltuuksista aiheutuvien indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet sekä indeksien ja valuuttakurssien alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksu-
rusteina.

Momentille voidaan myös tulouttaa sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Valtuus

Rajavartiolaitos oikeutetaan tekemään sopimuksia kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseksi ja niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankkimiseksi. Hankinnat ajoittuvat vuosille 2016—2019 ja niiden kokonaiskustannusarvio on 9 800 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2012 toisessa lisätalousarviossa Rajavartiolaitos sai tilausvaltuuden AS 322 Super Puma meripelastushelikopterien modifikaatioon ja G-huoltoon. Valtuuden perusteella tehtiin vuonna 2013 sopimus modifikaatiosta ja huollosta. Hanke ajoittuu vuosille 2013—2019 ja sen kokonaiskustannusarvio on 33 710 000 euroa.

Rajavartiolaitoksen merivartioasemien kevyt aluskalusto muodostuu useilla vuosikymmenillä hankituista nopeista veneistä ja apuveneistä. Kalusto on kirjavaa ja pääosin vanhentunutta, mikä aiheuttaa huomattavia käyttö- ja ylläpito-menoja. Merivartioasemien nykyinen noin 50 veneen kalusto korvataan 23 uudella nopealla veneellä. Hanke ajoittuu vuosille 2016—2019 ja sen kokonaiskustannusarvio on 9 800 000 euroa.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2016	2017	2018	2019	2020—	Yhteensä vuodesta 2016 lähtien
Super Puma modifikaatio ja G-huolto						
Ennen vuotta 2016 tehdyt sitoumukset	0	7 000	6 700	4 500	0	18 200
Vuoden 2016 sitoumukset	0	0	0	0	0	0
Super Puma modifikaatio ja G-huolto yhteensä	0	7 000	6 700	4 500	0	18 200
Kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusiminen						
Ennen vuotta 2016 tehdyt sitoumukset	0	0	0	0	0	0
Vuoden 2016 sitoumukset	2 300	2 400	2 500	2 600		9 800
Kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusiminen yhteensä	2 300	2 400	2 500	2 600	0	9 800
Menot yhteensä	2 300	9 400	9 200	7 100	0	28 000

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, EU:lta saatava rahoitus	5 808	2 800	0
Hankkeiden kokonaiskustannukset	22 923	14 000	0
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-17 115	-11 200	0
Omarahoitusosuus, %	75	80	0

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Super Puma modifikaatio ja G-huolto			2 400
Yhteensä			2 400

2016 talousarvio	14 710 000
2015 I lisätalousarvio	2 500 000
2015 talousarvio	12 310 000
2014 tilinpäätös	750 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminta normaali- ja poikkeusoloissa sekä häiriötilanteissa, pelastustoimelle kuuluvat kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat väestönsuojelutehtävät sekä varautuminen näihin tehtäviin. Lisäksi pelastustoimi osallistuu yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa onnettomuuksien ehkäisytyöhön. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.

Pelastustoimi vastaa osaltaan kansallisen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden turvallisuuden ylläpitämisestä. Pelastustoimella on koordinoituvastuu sen toimialaan soveltuvassa varautumisessa erillisiin häiriötilanteisiin ja poikkeustilanteisiin.

Vastuun pelastustoimen eri tehtävien hoitamisesta jakavat valtio ja kuntien ylläpitämät pelastuslaitokset. Valtion talousarviosta rahoitetaan Pelastusopiston toiminta sekä sisäministeriön johtama pelastustoimen valtakunnallinen kehittämis-toiminta. Pelastuslaitosten rahoituksesta vastaavat kunnat. Rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti pelastuslaitosten tavoitteena on saavuttaa pysyvä, vähintään 7,5 milj. euron vuosittainen säästö palvelutasoa heikentämättä vuoteen 2017 mennessä.

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen, kuten tehtävän välittämiseen liittyvät toimenpiteet, viestikeskustehtävät, väestön varoittamistoimenpiteiden käynnistäminen äkillisessä vaaratilanteessa sekä muut viranomaisten toiminnan tukemiseen liittyvät tehtävät. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on myös hätäkeskuspalveluihin liittyvien tehtävien ja toimintatapojen kehittäminen ja valvonta.

Hätäkeskusten ja hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten toimintaa yhdenmukaistetaan hälytyspalveluiden osalta valtakunnan tasolla. Tavoitteena on parantaa hätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä ja sitä kautta väestön turvallisuuspalveluja. Hätäkeskustoiminta ja tietojärjestelmät uudistetaan maaliskuun 2017 loppuun mennessä siten, että verkottuneet hätäkeskukset voivat tukea toisiaan ruuhka- ja häiriötilanteissa.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 756 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon- tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen
- 4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa pelastustoimelle seuraavat alustavat tuloksellisuustavoitteet:

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimen tehtävä on erityisesti tulipalojen ehkäisy. Toimiala osallistuu myös muiden onnettomuuksien ehkäisyyn. Onnettomuuksia ja niiden seurauksia pyritään ehkäisemään parantamalla ihmisten ja yhteisöjen omatoimista varautumista, lisäämällä väestön turvallisuustietoisuutta ja -osaamista sekä toteuttamalla pelastuslaitosten laatimien valvontasuunnitelmien mukaisia toimia. Pelastuslain vaikutuksia pelastusviranomaisten toimintaan seurataan.

Onnettomuuksien ehkäisy	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tuotokset			
Erheellisten paloilmoitusten määrä (kpl), enintään	18 120	17 200	16 300
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä (%), vähintään	16	20	20

Pelastustoiminta ja varautuminen

Pelastustoimi kykenee toimimaan nopeasti ja riskejä vastaavasti onnettomuustilanteissa, antamaan pelastustoimeen kuuluvaa apua suuronnettomuustilanteissa myös ulkomailla ja varautumaan avun vastaanottamiseen. Pelastustoimen toimintavalmiutta pyritään ylläpitämään vähintään sillä tasolla, joka on määritelty pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa.

Pelastustoimen palvelutasopäätökset noudattavat pelastuslakia ja ohjetta palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta.

Pelastustoimella on yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten osana kansallista riskiarviota. Pelastustoimen osuutta yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta toteutetaan. Tavoitteena on saada strategian päämäärät ulottumaan nykyistä laajemmin myös alue- ja paikallishallintoon.

Ministeriö vahvistaa yhteistyötä aluehallintovirastojen pelastustoimen ja varautumisen vastuualueiden kanssa. Keskus- ja aluehallinnon uudistaminen vaikuttaa myös pelastustoimeen ja erityisesti aluehallintovirastojen rooliin pelastustoimen järjestelmässä.

Väestön suojaamista kehitetään ottaen huomioon puolustus- ja turvallisuuspoliittisen selonteon linjaukset.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Pelastustoiminta ja varautuminen			
Tuotokset			
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä, kpl, arvio, josta ¹⁾	99 074	96 900	96 900
— tulipaloista (pl. maastopalot) aiheutuvat tehtävät	10 516	11 000	11 000
— maastopaloista aiheutuvat tehtävät	3 511	2 900	2 900
— tarkistus- ja varmistustehtävät	30 345	21 000	21 000
— ensivastetehtävät (pl. sairaankuljetustehtävät)	21 156	30 000	30 000
— muut tehtävät	33 546	32 000	32 000
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 1. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta	60	50	50
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 2. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta	86	50	50

¹⁾ Pelastuslaitoksen eri tehtävyytyypeille ei aseteta tavoitteita, vaan niiden kehitystä seurataan.

Koulutus- ja tutkimustoiminta

Pelastusopistossa annettavan tutkintoon johtavan koulutuksen avulla varmistetaan pelastus- ja hätäkeskushenkilöstön oikeanlainen osaaminen.

Pelastusopiston jatko- ja täydennyskoulutusjärjestelmä tukee pelastustoimen osaamista ja pelastustoiminnan kansainväliseen avunantoon varautumista.

Vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan koordinoitua. Lisätään pelastustoimen kotimaista tutkimustoimintaa ja kansainvälisen tutkimuksen sekä uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden hyödyntämistä.

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Pelastustoimi			
Tuotokset			
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen koulutettavapäivien määrä, kpl, vähintään	49 308	43 560	46 080
Pelastusopiston tutkintojen määrä, kpl, vähintään	205	172	172
AMK-tutkintojen määrä, kpl	23	40	30
Panokset			
Momentin 26.30.01 henkilötyövuodet, josta	115,7	110,6	96,7
— Pelastusopiston henkilötyövuodet	105	101	88
— Sisäministeriön henkilötyövuodet	2	1	0
— Turvallisuus- ja kemikaaliviraston henkilötyövuodet	3,7	3,7	3,7
— Kriisinhallintakeskuksen henkilötyövuodet (kv. pelastustoimi)	5	4,9	5
Koulutuksen kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	12 622	12 500	12 200
Toiminnan tehokkuus			
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet	985	995	1 050
Pelastusopiston koulutettavapäivät/opettaja	1 409	1 320	1 600

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Pelastustoimi			
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuosikustannus, euroa, enintään	27 386	27 100	26 500
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen koulutettavapäivän hinta, euroa, enintään	152	152	148
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,27	3,08	3,00
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat	5,71	5,0	5,0
Henkiset voimavarat			
Pelastusopiston henkilöstön määrä	104	101	89
Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön määrä (kv. pelastuspalvelu)	6	6	6
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,5	3,4	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	4,7	6,5	6,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	19 762	18 535	16 882
Pelastustoimen bruttotulot	5 043	4 146	4 126
Nettomenot	14 722	14 398	12 756
— Pelastusopisto	12 967	12 493	10 885
— Sisäministeriö	1 342	1 455	1 421
— Kansainvälinen pelastuspalvelu	413	450	450
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 624		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 265		

Pelastustoimen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	1 265	1 200	1 400
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	392	532	444
— osuus yhteiskustannuksista	714	968	831
Kustannukset yhteensä	1 106	1 501	1 275
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	159	-301	125
Kustannusvastaavuus, %	114	80	110

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palopäällystökoulutus, kertaluonteisen erän poistuminen	-250
Siirto momentille 26.01.01.1 (1 htv)	-65
Ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestäminen, kertaluonteisen erän poistuminen	-1 000
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-10
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-551
Palkkaliukumasäästö	-40
Palkkausten tarkistukset	18
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	393
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-66
Toimintameno-säästö (HO 2015)	-80
Vuokramenojen indeksikorotus	22
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö	-13
Yhteensä	-1 642

2016 talousarvio	12 756 000
2015 talousarvio	14 398 000
2014 tilinpäätös	16 362 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 49 144 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö asettaa Hätäkeskuslaitokselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Hätäkeskuslaitos jatkaa toiminnan yhdenmukaistamista yhdessä hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten kanssa. Yhdenmukaistaminen tulee saattaa tasolle, joka mahdollistaa verkottuneen toimintamallin käyttöönoton uudella tietojärjestelmällä. Uuden hätäkeskustietojärjestelmän kehitystyötä ja käyttöönoton valmistelua jatketaan siten, että käyttöönotto voidaan toteuttaa maaliskuun 2017 loppuun mennessä.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2016	2017	2018	2019	2020—	Yhteensä vuodesta 2016 lähtien
Hätäkeskustietojärjestelmän hankinta, valtuus 1						
Ennen vuotta 2016 tehdyt sitoumukset	2 628	5 723				8 351
Vuoden 2016 sitoumukset	0	0				0
Valtuus 1 yhteensä	2 628	5 723				8 351
Hätäkeskustietojärjestelmän hankinta, valtuus 2						
Ennen vuotta 2016 tehdyt sitoumukset	5 000	1 750	250			7 000
Vuoden 2016 sitoumukset	0	0	0			0
Valtuus 2 yhteensä	5 000	1 750	250			7 000
Menot yhteensä	7 628	7 473	250			15 351

Hätäkeskuslaitos	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tuotokset			
Ilmoitusten määrä, kpl, josta	3 890 000	3 890 000	3 890 000
— hätäpuhelukojen määrä, kpl	2 811 000	2 800 000	2 800 000
— välitettyjen tehtävien määrä, kpl	1 740 000	1 750 000	1 750 000
Panokset			
Hätäkeskustoiminnan kokonaismenot, brutto, 1 000 euroa	72 079	68 679	54 925
Henkilötyövuodet	664	627	590
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/hätäkeskuspäivystäjä (pl. vuoromestarit)	7 700	8 200	8 800
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/asukas, enintään	11,4	10,7	9,7
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus, enintään	15,9	14,7	13,2
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5)	3,34	-	3,34
Henkiset voimavarat			
Henkilöstön määrä	647	630	600
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,16	3,18	3,2
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	17,5	18	16

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	72 079	58 646	52 204
Bruttotulot	2 975	3 056	3 060
Nettomenot	69 104	55 590	49 144
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	12 425		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	13 525		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2013 toteutuma	2014 varsinainen talousarvio	2015 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	2 851	3 000	3 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	1359	2 110	2 110
— osuus yhteiskustannuksista	897	820	820
Kustannukset yhteensä	2 256	2 930	2 930

	2013 toteutuma	2014 varsinainen talousarvio	2015 esitys
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	595	70	70
Kustannusvastaavuus, %	126	102	102

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hätäkeskusuudistuksen johdosta vapautuneet tilat, omavastuu			-148
Hätäkeskusuudistuksen johdosta vapautuneiden tilojen vuokrasäästö			-461
TOTI-investointi, kertaluonteisen erän poistuminen			-4 256
Uuden hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönotto, kertaluonteisen erän poistuminen			-2 441
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-10
Palkkaliukumasäästö			-288
Palkkausten tarkistukset			107
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)			1 440
Toimintamenojen tuottavuussäästö			-244
Toimintamenojen säästö (HO 2015)			-150
Vuokramenojen indeksikorotus			53
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö			-48
Yhteensä			-6 446

2016 talousarvio	49 144 000
2015 II lisätalousarvio	—
2015 I lisätalousarvio	-436 000
2015 talousarvio	55 590 000
2014 tilinpäätös	70 157 000

20. Erytymenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 406 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen sekä ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamisesta Finavialle

2) pelastuspalveluavun sekä asiantuntija- ja materiaaliavun antamisesta ja vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanusneuvoston pelastuspalvelun asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 7 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin.

3) pelastuslain 31 §:n mukaisesti metsäpalojen tähytystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

1) Ilma-alusten käyttö etsintä- ja pelastustehtäviin	706 000
2) Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	1 100 000
3) Metsäpalojen täyhystystoiminta	600 000
Yhteensä	2 406 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2016 talousarvio	2 406 000
2015 talousarvio	2 406 000
2014 tilinpäätös	1 950 749

43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Virveverkko Oy:lle.

Selvitysosa: Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on turvata viranomaisradioverkon toiminta.

2016 talousarvio	8 100 000
2015 talousarvio	8 100 000
2014 tilinpäätös	8 100 000

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä.

Sisäministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta.

Sisäministeriö huolehtii Maahanmuuttoviraston toimintaedellytyksistä. Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönnottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille. Turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut tuotetaan kahdessa valtion vastaanottokeskuksessa sekä ostopalveluina. Valtion vastaanottokeskukset sijaitsevat Joutsenossa ja Oulussa ja ne toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Joutsenon vastaanottokeskus ylläpitää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää. Ulkomaalaisten säilöönnottoyksiköt toimivat Helsingin Metsälän ja Joutsenon vastaanottokeskusten yhteydessä.

Maahanmuuttoa kuvaavat tunnusluvut	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 arvio
Suomessa asuvat ulkomaalaiset ¹⁾	219 675	228 000	236 000
Maahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	23 647	22 000	22 000
Nettomaahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	18 176	17 000	17 000
Suomen kansalaisuuden saaneet/vuosi ³⁾	8 499	8 500	8 500

¹⁾ Vuosi 2014: Tilastokeskus/Väestörakenne 2014. Vuodet 2015 ja 2016: SM:n arvio, joka on arvioitu mm. Tilastokeskuksen vuosien 2014 ja 2015 tammi—huhtikuun väestön ennakkotilastoista toteutuneen muutoksen perusteella.

²⁾ Vuosi 2014: Tilastokeskus/Muuttoliike 2014. Vuodet 2014 ja 2015: SM:n arvio, joka on arvioitu mm. Tilastokeskuksen vuosien 2014 ja 2015 tammi—huhtikuun väestön ennakkotilastoista toteutuneen muutoksen perusteella.

³⁾ Taulukossa on esitetty Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta saaneiden henkilömäärä. Momentin 26.40.01 perusteluissa oleva taulukko kuvaa Maahanmuuttovirastossa vireille tulevien ja ratkaistujen hakemusten määrää. Samassa hakemuksessa voi olla useita henkilöitä.

Sisäministeriön hallinnonalan menot maahanmuuttajista (1 000 euroa)

	2014 tilinpäätös	2015 talousarvio	2016 esitys
26.40.01 Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintame- not	26 809	26 355	25 317
26.40.20 Paluumuuttajien muuttovalmennus	567	876	876
26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	43 984	25 852	40 852
26.40.63 Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	9 918	8 584	10 084
Yhteensä	81 278	61 667	77 129

Maahanmuuttopolitiikka

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin.

Keskeiset strategiset tavoitelinjaukset ovat:

— Edistämme Suomen työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edistävää työperusteista maahanmuuttoa. Lievennämme EU-alueen ulkopuolisen työvoiman tarveharkintaa, kun se on työllisyyden ja julkistalouden kannalta perusteltua, mahdollistaen yrityskohtaisesti erityisosaajien työllistämisen nopeuttamisen, alueellisen ja alakohtaisen työvoiman turvaamisen sekä käytännön prosessien helpottamisen.

— Tarkennamme perheen yhdistämisen kriteerejä EU:n perheen yhdistämisdirektiivin mukaisesti.

— Osallistumme kansainväliseen taakanjakoon pitämällä kiintiöpakolaisten määrän ainakin viime vuosien tasolla.

— Nopeutamme viranomaisprosesseja turvapaikkahakemusten käsittelyssä, teemme päätökset palauttamisineen viipymättä ja torjumme väärinkäytöksiä.

— Nopeutamme törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten ulkomaalaisten maasta poistamista.

Maahanmuuttopolitiikan toteutusta ohjaavan Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian mukaisesti maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua. Maahanmuutto edistää väestön hyvinvointia ja vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Maahanmuuttajat voivat hyödyntää osaamistaan ja osallistuvat yhteiskunnan rakentamiseen. Kansainvälistyvässä Suomessa arvostetaan moninaisuutta, ja yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo kuuluvat kaikille.

Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuutta parannetaan muun muassa viranomaisyhteistyötä kehittämällä sekä toteuttamalla ulkomaalaislupa-asioita ja turvapaikkamenettelyn alkuvaihetta koskeva toimivallan siirto poliisilta Maahan-

muuttovirastolle. Tavoitteena on, että maahanmuuttohallinto kykenee vastaamaan lakisääteisiin käsittelyaikatavoitteisiin maahanmuuton lupahakemusten käsittelyssä. Tavoitteena on kehittää edelleen turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta.

Sisäministeriön hallinnonalan toimijoiden yhteistyötä ulkomaalaisten maahantuloon ja maassa oleskeluun liittyen tehostetaan. Yhteistyössä hyödynnetään maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismallia (MPR), joka antaa puitteet Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen väliselle yhteistyölle.

Maahanmuuttohallinnossa kehitetään maahanmuuton tieto- ja analyysipalveluja osana Maahanmuutto 2020 -strategian toimenpideohjelman toteutusta.

Kehitetään edelleen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA), jotta pystytään tarjoamaan kattavasti lupaprosesseihin liittyvät sähköiset asiointipalvelut hakija-asiakkaille sekä automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan lupaprosesseja.

Maahanmuutto

Maahantuloon liittyvää viranomaisyhteistyötä vahvistetaan. Oleskelulupajärjestelmän kehittämisessä tavoite on mementelyn selkeyttäminen. Työvoiman maahanmuuton osalta on tärkeää vastata oikea-aikaisesti työmarkkinoiden tarpeisiin, jolloin käsittelyaikoihin kohdistuu erityinen huomio. Työntekijän oleskelulupajärjestelmää kehitetään hallitusohjelmassa linjatulla tavalla. Lupatoiminnalla on erittäin tärkeä merkitys työehtojen ennakoivalvonnassa. Jälkivalvonnassa kyse on käytännössä pitkälti poliisin ja työsuojeluhallinnon tarkastustoiminnan resursseista ja niiden kohdentamisesta.

Yhteistyötä opetushallinnon kanssa jatketaan EU:n ulkopuolelta tulevien ulkomaalaisten opiskelijoiden maahantuloon liittyen. Väärinkäytösten määrä tulee pitää pienenä. Opiskelupaikkojen kohdentamisessa tulisi ottaa huomioon ne alat, joilla mahdollisesti esiintyy ulkomaisen työvoiman tarvetta tulevaisuudessa. Tämä vaatii myös kotimaisten kielten opintojen lisäämistä opiskelun aikana.

Perheen yhdistämisen kriteerejä tarkennetaan EU:n perheen yhdistämisdirektiivin mukaisesti.

Vaikutetaan siihen, että EU-maiden maahanmuutto-, pakolais- ja turvapaikkapolitiikka pystytään sovittamaan entistä paremmin yhteen kehitys- ja ihmisoikeuspolitiikan tarpeisiin. EU-maiden maahanmuuttopolitiikan yhteyttä EU-maiden oman työvoimapolitiikan tarpeisiin vahvistetaan. EU:n yhteisessä maahanmuuttopolitiikassa tapahtuvassa lainsäädännön harmonisoinnissa Suomi huolehtii kansallisten etujen huomioon ottamisesta.

Ongelmina laittoman maahanmuuton lisääntyessä ovat myös laittoman työnteon ja ihmiskaupan sekä muun eriaistisen hyväksikäytön lisääntyminen. Toteutetaan laittoman maahantulon vastaista toimintaohjelmaa. Tehostetaan viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon torjunnassa sekä huolehditaan tarvittavan lainsäädännön kehittämisestä. Keskeisiin maahanmuuttomaihin pyritään sijoittamaan maahanmuuton yhdyshenkilöitä. Laittoman maahanmuuton ongelmat näkyvät osaltaan myös lieveilmiöiden lisääntymisenä pidempiaikaisen maassa oleskelun tilanteissa henkilöiden jäädessä kotouttamistoimien ja yhteiskunnan palvelujen ulkopuolelle. Tehokas laittoman maahanmuuton torjunta ehkäisee näistä ongelmista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia. Palauttamispolitiikkaa tehostetaan erityisesti nopeuttamalla rikoksiin syyllistyneiden maasta poistamista.

Kansainvälinen suojelu

Seurataan turvapaikkamenettelyä ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevien säännösten toimivuutta ja valmistellaan mahdolliset lainmuutokset. Kehitetään edelleen eri viranomaisten välistä yhteistyötä turvapaikkaprosessin tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Jatketaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä ja osallistutaan EU-jäsenvaltioiden yhteistyöhön sen toimeenpanemiseksi käytännössä. Lainsäädännön kehittämisen ohella tiivistetään jäsenvaltioiden turvapaik-

kaviranomaisten välistä käytännön yhteistyötä erityisesti tukemalla Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EA-SO) toimintaa.

Turvapaikkapolitiikan kehittämisessä vahvistetaan johdonmukaisuutta eri maahanmuuton politiikkalohkojen, kuten rajavalvonnan, laittoman maahanmuuton torjunnan ja palautuspolitiikan kanssa.

Kiintiöpakolaisten politiikan toimeenpanoa jatketaan uudelleen sijoittamalla Suomeen kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia (ulkomaalaislaki 301/2004 90 §). Uudelleen sijoittamisen perusteet (voimavarat kiintiöpakolaisten ottamiselle ja kiintiöpakolaisten määrä) vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa. Vuoden 2016 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Jatketaan valmisteluja paluuta koskevien yhteistyöpöytäkirjojen solmimiseksi lähtömaiden kanssa ja toteutetaan vapaaehtoisen paluun toimintamalli. Turvapaikanhakijoiden määrää on mahdoton ennustaa. Vuoden 2014 syksystä lähtien hakijamäärä on ollut nousussa, joten hakijoita ennakoidaan saapuvan vuoden aikana noin 5 000 - 6 000, joista alaikäisiä ilman huoltajaa tulleita noin 300.

Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin vuodessa

	2014	2015	2016
Vastaanottokeskusten paikkaluku yhteensä	3 656	3 000	3 200
— valtion vastaanottokeskukset	640	670	670
— yksityisen, kunnan tai järjestön ylläpitämät keskukset	1 946	2 260	2 460
— säilöönottoyksikkö	70	70	70
— käyttöaste keskimäärin %	92,0	90,0	90,0
Ryhmäkotien ja tukiasuntojen paikkaluku yhteensä	77	155	175
— ryhmäkodit	63	95	85
— tukiasunnot	14	60	95
— käyttöaste keskimäärin %	97,0	95,0	90,0

Vastaanottopalvelujen saajat	2014	2015	2016
Keskimäärin vastaanoton piirissä olevia / henkilöä / vuosi	3 102	3 280	3 990
— Vastaanottokeskuksiin majoitettuja	2 159	2 700	2 880
— Alaikäisiä yksintulleita	81	150	140
— Säilöön otetut ulkomaalaiset	53	70	70
— Yksityismajoituksessa	809	900	900

Vastaanoton kustannukset / euroa / vuosi	2014 tilinpäätös	2015 talousarvio	2016 esitys
Vastaanoton kokonaiskustannukset	61 941 314	43 819 000	60 583 000
Vastaanottokeskusten kokonaiskustannukset	58 879 991	41 643 000	57 503 000
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö	20 368	16 367	17 657
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa / hlö	69 573	82 487	84 775
— alaikäisen kustannus tukiasunnossa / hlö	22 124	33 376	33 070
— säilöön otetun kustannus / hlö	51 570	50 856	62 857
— yksityismajoituksen kustannukset	5 803 791	4 003 817	5 028 400
— yksityismajoituksen kustannus / hlö	7 051	4 003	4 476
Lasten edustaminen	153 280	134 000	180 000

Vastaanoton kustannukset / euroa / vuosi	2014 tilinpäätös	2015 talousarvio	2016 esitys
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 231 158	946 000	1 100 000
Muut maahantuloon liittyvät menot ¹⁾	1 676 885	1 100 000	1 800 000

¹⁾ Tulkkauksen- ja käännöspalkkiot, Maahanmuuttoviraston ulkopuolella suoritettavat turvapaikkapuhuttelut, DNA-testit ja sähköiset palvelut (Umarek).

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 317 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 33 §:n mukaisen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toiminnan rahoittamiseen

2) maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita hyödyntäen ja kehittäen ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsitteilyjärjestelmää viranomaisten ajantasaisena asianhallinta- ja tietopalvelurekisterinä. Virasto tuottaa ajankohtaista tietoa maahanmuutto- ja kansalaisuusasioista. Virasto vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Valtiolla on kaksi vastaanottokeskusta: Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset, jotka toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Joutsenon vastaanottokeskus ylläpitää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää.

Sisäministeriö asettaa Maahanmuuttovirastolle alustavasti seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tuotokset			
Päätökset	56 230	57 550	58 750
Panokset			
Toimintamenot (1 000 €)			
Maahanmuuttovirasto	17 660	18 314	15 670
Valtion vastaanottokeskukset	9 149	9 241	9 647
Henkilötyövuodet			
Maahanmuuttovirasto	293,2	289	286
Valtion vastaanottokeskukset	90,4	120	120
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— tuottavuus (päätöstä/Maahanmuuttoviraston htv)	192	199	205
— taloudellisuus (nettomenot €/päätös)	309	300	300
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	79	84	84

Nopea ja oikeusvarma päätöksenteko

Vireille tulleiden hakemusten läpivientiajat lyhenevät. Perheenyhdistämishakemusten käsittelyaika on enintään yhdeksän kuukautta. Asiakkaiden oikeusturva säilyy hyvänä. Henkilö- ja teknisiä resursseja käytetään joustavasti ja te-

hokkaasti. Päätöksentekoprosessit ovat laadullisesti mitattavia sekä läpinäkyviä, ohjaavia ja rutiinityötä säästäviä. Soveltamiskysymykset linjataan sisäisellä ohjeistuksella.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2014—2016

	2014		2015		2016	
	toteutuma Vireille tulevat	Ratkaistut	talousarvio Vireille tulevat	Ratkaistut	tavoite Vireille tulevat	Ratkaistut
Maahanmuutto yhteensä	22 076	21 287	22 000	27 400	24 500	24 500
— työntekijän oleskelulupa	5 928	5 829	6 000	6 000	6 000	6 000
— opiskelijan oleskelulupa	6 045	5 902	6 000	6 000	6 000	6 000
— muut oleskeluluvat (sis. kv. suojelu)	10 103	9 556	10 000	11 000	12 500	12 500
Maasta poistaminen	7 302	7 751	6 000	6 000	7 500	7 500
Kansainvälinen suojelu yhteensä	11 180	11 574	11 750	11 650	13 750	13 750
— turvapaikkahakemukset	3 652	3 714	3 000	4 000	6 000	6 000
— kiintiöpakolaiset	1 050	1 034	1 050	1 050	750	750
— matkustusasiakirjat	5 209	4 246	5 600	5 600	5 600	5 600
Kansalaisuus yhteensä	13 315	11 072	8 000	10 000	12 500	12 500
— kansalaisuushakemukset	11 426	9 426	7 000	9 000	11 000	11 000
Yhteensä	53 873	56 230	52 250	57 550	58 750	58 750

Käsittelyaika keskimäärin (vrk)

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	86	65	65
— oleskelulupa, opiskelija	21	30	30
Kansainvälinen suojelu, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksenhakua			
— turvapaikka	170	180	140
Kansalaisuushakemukset, kokonaiskäsittelyaika			
— kansalaisuushakemukset	224	244	238
Ratkaistut/vireille tulleet (%)	104	110	100

Maahanmuuttohallinnon prosessien sähköistäminen

Maahanmuuttohallinnon kaikkien viranomaisten sähköistä asianhallintajärjestelmää (UMA) käytetään tehokkaasti ja sen ylläpidosta huolehditaan. Sähköisten palvelujen käyttöä laajennetaan ja samalla nopeutetaan prosessien kulkua automatisoinnin mahdollisuuksia hyödyntäen. Järjestelmän toimintoja kehitetään vastaamaan ulkomaalaislain muutoksia.

Henkisten voimavarojen hallinta

Henkiset voimavarat, Maahanmuuttovirasto

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet	293,2	290	286
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	9,9	9,9	9,6
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,57	3,51	3,52

Henkiset voimavarat, Valtion vastaanottokeskukset

	2014 toteutuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet	90,4	120	120
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	11,1	10	10
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,60	3,70	3,60

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2014 toteutuma	2015 varsinainen talousarvio	2016 esitys
Bruttomenot	34 407	34 055	33 217
Bruttotulot	8 902	7 700	7 900
Nettomenot	25 505	26 355	25 317
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 190		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 494		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Joutsenon vastaanottokeskuksen lisämääräraha		286
Tietoluovutusten maksuttomuus, siirto momentille 28.10.01		-7
Turvapaikkapäätöksenteon nopeuttamiseksi palkattu määräaikainen resurssi, erän poistaminen		-2 700
UMA-järjestelmä (tuottavuusrahan siirto)		1 000
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)		-26
Palkkaliukumasäästö		-149
Palkkausten tarkistukset		55
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)		744
Toimintamenojen tuottavuussäästö		-118
Toimintamenojen säästö (HO 2015)		-120
Vuokramenojen indeksikorotus		22
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö		-25
Yhteensä		-1 038

2016 talousarvio	25 317 000
2015 II lisätalousarvio	703 000
2015 I lisätalousarvio	1 200 000
2015 talousarvio	26 355 000
2014 tilinpäätös	26 809 000

20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 876 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen
- 2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laaditun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin
- 3) enintään 40 000 euroa asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Ulkomaalaislain 48 §:n perusteella oleskelulupaa Suomesta hakevalta edellytetään todistusta Suomen viranomaisen järjestämän kielitutkinnon hyväksytystä suorittamisesta, jollei kielitutkintoon osallistumista ole pidettävä hakijan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Kielitutkintoja järjestetään useamman kerran vuodessa ja tutkintoihin osallistuu enimmillään noin 2 000 henkilöä vuodessa. Kielitutkintoon valmistavaa paluumuuttovalmennusta on tarkoitus järjestää noin 600 henkilölle vuodessa.

Asiantuntijapalkkioina maksetaan kielikokeen arvioijien matkakustannuksia ja palkkioita sivukuluineen.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Paluumuuttovalmennus	836 000
Asiantuntijapalkkiot (enintään)	40 000
Yhteensä	876 000

2016 talousarvio	876 000
2015 talousarvio	876 000
2014 tilinpäätös	566 720

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 852 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisia (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen

korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkki-
on maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säi-
löön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mu-
kaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksami-
seen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksa-
miseen sekä vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen ja vastaanotto toiminnan ke-
hittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin

5) turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin sekä vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin

6) Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ulkopuolella suoritettavien turvapaikkapuhuttelujen matkakustannusten,
perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai
kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsen-
ensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuu-
riorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen
maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Vuoden 2016 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vas-
taanottokeskus vastaanottolain 13 §:n nojalla. Laajamittaisen maahantulon yhteydessä vastaanottopalvelut järjeste-
ttään vastaanottolain 12 §:n mukaisesti. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai
säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Vastaanottolain 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolman-
nen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista koti-
paikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muut-
tokustannukset kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsynsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmis-
kaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava. Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteute-
taan ostopalveluna.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden
kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua.
Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa.
Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulk-
kausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuu-
den osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen
sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla
on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulko-
maalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus jos on olemassa il-
meisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei

ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään, täytyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) järjestää kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat ostopalveluna. Sopimus sisältää matkustusta varten tehtävän terveystarkastuksen. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kuntien, kuntayhtymien, järjestöjen vastaanottokustannukset	29 419 000
Vastaanoton muut menot	8 649 000
— palvelujen ostot	2 252 000
— terveydenhuolto	6 216 000
— muut menot	181 000
Vastaanottokustannukset yhteensä	38 068 000
Muut maahantuloon liittyvät menot	1 684 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 100 000
Yhteensä	40 852 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vastaanottomenojen lisäys	15 000
Yhteensä	15 000

2016 talousarvio	40 852 000
2015 II lisätalousarvio	19 500 000
2015 I lisätalousarvio	146 000
2015 talousarvio	25 852 000
2014 tilinpäätös	43 984 404

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 084 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) perusteella myönnettävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen sekä vapaaehtoisen paluun avustuksiin.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaisia tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vas-

taanottorahaa siten kuin vastaanottolaissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Vastaanottolain 31 §:n mukaisesti vapaaehtoisen paluun tukemiseksi kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle voidaan maksaa avustusta palaamiseksi kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsynsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanottoraha	9 335 000
Täydentävä vastaanottoraha	399 000
Käyttöraha	110 000
Vapaaehtoisen paluun avustukset	240 000
Yhteensä	10 084 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vastaanottomenojen lisäys	1 500
Yhteensä	1 500

2016 talousarvio	10 084 000
2015 talousarvio	8 584 000
2014 tilinpäätös	9 917 930